

LETO XXII. Štev. 141

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

Izst izhaja vsak dan razen
petka — Cena 16 dinarjev

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

PO TREH DNEH POČITKA V SOCIJU NOCOJ SPET V MOSKVI

V ponedeljek se bodo spet nadaljevali sovjetsko-jugoslovanski državniški razgovori

(Od našega stalnega dopisnika)

Soči, 16. jun. — Danes bodo predsednik Tito, tovariš Edvard Kardelj, Koča Popović in Mijalko Todorović in drugi jugoslovanski voditelji zaključili svoj odmor v Sočiju. V vseh teh treh dneh je bilo vreme zelo lepo in toplo, prijetno za oddih. Jutri zjutraj odpotujejo nazaj v Moskvo.

Predsednik Tito je danes dopoldne delal v svoji rezidenci »Bočarov Ručje«. Podpredsednik Kardelj si je v tem času ogledal nekatera tukajšnja zdravilišča in počitniške domove. V počitniškem domu »Ordžonikidze« so delavci priredili podpredsedniku Kardelju posebno prigrizek sprejem. »Kako se počutite?« je vprašal tovariš Kardelj.

Šepilov v Kairu

Kairo, 16. jun. (Reuter). Sovjetski zunanji minister Šepilov je danes prispel z letalom v Kairo. Sestal se bo z državniki iz dežel na Bližnjem vzhodu in se z njimi razgovarjal o odnosih med arabskimi deželami in Sovjetsko zvezo ter o drugih vprašanjih. Na povabilo egiptovske vlade bo 18. junija prisostvoval proslavi egiptovskega narodnega praznika v proslavo umika britanskih čet s področja Sueskega prekopa. Iz Kaira bo Šepilov potoval še v Sirijo, Libanon in Grčijo.

Ob pripoznanju Tunizije in Maroka

Beograd, 16. jun. (Tanjug). — Ob pripoznanju neodvisnosti in suverenosti Tunizije je poslal predsednik tuniške vlade in zunanji minister Habib Burgiba državnemu podsekretarju za zunanje zadeve Srdjanu Prici, ki nadomestja državnega sekretarja, naslednjo brzojavko: »Z zadovoljstvom sem prejel vaše sporočilo z dne 12. junija, s katerim ste me obvestili o sklepu vlade FLRJ o pripoznanju neodvisnosti Tunizije. V svojem imenu ter v imenu vlade ter tuniskega naroda izražam naj-

toplejše želje za srečo in napredek jugoslovanskih narodov.» Prav tako je prispela iz Rabata naslednja brzojavka maroškega zunanjega ministra Ahmeda Balafreja: »Vlada Njegovega Veličanstva sultana je z zadovoljstvom sprejela pripoznanje neodvisnosti in suverenosti Maroka po vladi FLRJ. Ko izrazim zahvalo vlade Njegovega Veličanstva sultana, prosim vašo ekscelenco, da sprejmete izraze mojega posebnega spoštovanja.«

dnevi so minili v znamenju jugoslovansko-sovjetskega prijateljstva. Tošo Popovski

Napoved obiska v Romuniji

Beograd, 16. jun. (Tanjug). — Na povabilo Prezidija Velike Ljudske skupščine in ministrskega sveta LR Romunije bo predsednik republike Josip Broz-Tito konec junija prišel v Romunijo na obisk, ki bo trajal tri dni. Romunijo bodo obiskali tudi Edvard Kardelj, Koča Popović, Mijalko Todorović in Jakov Blažević.

»Dobro, dobro,« je odgovorilo nekaj rudarjev.

Na vprašanje, od kod vse so prišli v Soči, je sleherni od njih želel kaj povedati. Tu so zbrani delavci iz vseh krajev Sovjetske zveze. Ob koncu razgovora je tovariš Kardelj povabil sovjetske delavce, naj pridejo v Jugoslavijo na počitnice.

Nocoj je Mestni sovjet priredil predsedniku Titu in njegovim sodelavcem večerjo. Na večerji so bili razen predsednika in Jovanke Broz tudi tovariši Edvard Kardelj in Koča Popović s soprogama, Mijalko Todorović, Jakov Blažević, Veljko Mičunović, Jože Vilfan, generala Sumonja in Zeželj ter razen gostiteljev Anastaz Mikoja in Pegov s soprogama, Kuznecov, maršal Jeremenko, veleposlanik Firjubin in drugi. Večerja je minila v prigriznem in prijateljskem vzdušju.

Jutri dopoldne se bodo jugoslovanski državniki odpeljali 120 km daleč v Adler, od koder se bodo z letali odpeljali nazaj v Moskvo, kjer bodo v ponedeljek nadaljevali razgovore s sovjetskimi državniki. V Moskvo bodo prispeli jutri zvečer okrog 18. ure.

Trije lepi sončni dnevi, ki so jih jugoslovanski državniki prebili v Sočiju, so tako naglo minili. Zdraviliščno mesto, ki je 1917. štelo samo 13.000 prebivalcev, jih ima zdaj 77.000. Leži ob obali Črnega morja in je obdano od obronkov Kavkaza. V njem je polno parkov. Zdaj ima okrog 59 sanatorijev in okrevališč. Lani je bilo v Sočiju na oddihu in zdravljenju nad 300.000 sovjetskih državljanov. Tudi mnogi tuji turisti so ga obiskali, zlasti Čehi, Romuni, Američani in Italijani.

Okrog 12.500 sovjetskih državljanov, ki so zdaj na oddihu v Sočiju, in 77.000 stalnih prebivalcev tega mesta že tri dni, odkar se predsednik Tito mudi tu, čakajo, kdaj bodo kje srečali predsednika Tita, tovariša Kardelja in ostale jugoslovanske državnike. Ti trije

počitni dnevi so minili v znamenju jugoslovansko-sovjetskega prijateljstva. Tošo Popovski

O ZALOGAH POTROŠNEGA BLAGA

Prvi, trenutno le še delni učinki novih gospodarskih ukrepov so zdaj tu. Z njimi prihajajo na površje že tudi razni paničarji, še preden se je začela stvarna praktična borba, ki jo ti prvi učinki z vso neposrednostjo narekujejo.

Predsednik Tito govori na mitingu na kolhozu v Novem Aleksandrovske

OKRAJNA KONFERENCA SZDL V LJUBLJANI

O perečih gospodarskih problemih je govoril tovariš Miha Marinko

Včeraj so v nadaljevanju konference Okrajnega odbora SZDL poslušali poročila o razpravah v politično-organizacijski in kmečki komisiji ter komisiji za vprašanja družbenega upravljanja. Zatem pa je v razpravi sodeloval tudi predsednik Glavnega odbora SZDL Miha Marinko. Po zaključeni razpravi so izvolili nov 60-članski Okrajni odbor

Stvar je v nastajanju zalog potrošnega blaga, ki smo jih tolikanj želeli, ker v zalozah temelji

Tovariš Miha Marinko med govorom na okrajni konferenci SZDL

pogoj za stabilizacijo gospodarstva, ustalitev cen, za njihovo postopno zniževanje in s tem izboljševanje življenjske ravni. Dokler rezerve niso bile neposredna stvarnost (čeprav so bile predvidene z letošnjim državnim planom v višini 80 milijard), dokler so načela te nove politike bile samo deklaracije, so vsi gledali v teh rezervah »angela odrešenika« (da se tako slikovito izrazim), danes pa, ko postaja to že stvarnost, jih žal nekateri skušajo prikazati kot »črnega diavola«. Tako jih skušajo prikazati tisti, ki bodisi ne razumejo elementarne ekonomske zakonitosti, ki po letošnjem smotnem postavljenem družbenem planu mora roditi tako posledico; oziroma se jim po njihovi interni lagodnosti, na katero so bili doslej navajeni, ne da spopasti s problemi, ki ob tem nastajajo.

Prvi izmed teh problemov, ki se ob tem poraja z vso svojo akutnostjo, je nujno zniževanje stroškov proizvodnje, zmanjšanje materialnih stroškov, racionalne organizacije proizvodnje, odstranjevanje odvečne delovne sile, ki kot balast bremeni proizvodne stroške in premeščanje odvečne delovne sile na mesta, kjer more dati svoj polni učinek. Razen tega se pojavlja zahteva po večji skrbi za kvaliteto in asortiment proizvodov, ki jih tržišče išče, oziroma nudijo zanesljive izdelke, da se morajo vsiljati, kar naposled vse skupaj vodi k stabilizaciji trga in k ekonomsko opravičljivemu zniževanju cen.

Namesto tega pa različni paničarji postavljajo zahteve in priporočila, ki bi imele povsem nasproten škodljiv učinek: vrnil bi naše gospodarstvo v staro stanje, da bi jedli takorekoč iz rok v usta; likvidirali bi potrebne in korist-

ne rezerve, nestabilnost trga, povzročali inflacijsko tendenco dvigovanja cen in nadaljevanje dosedanjega stanja v proizvodnji in trgovini, ki ni sililo k zniževanju stroškov proizvodnje in skrbi za kvaliteto in pestrost proizvodnje.

Taki »razumneži« so v posameznih upravnih podjetjih, trgovini in še prav posebno v grosi-

vov, da bi stimulirali dvigovanje produktivnosti in zmanjševanje stroškov proizvodnje.

Kreditna politika in politika diferencirano prilagojene obrestne mere na te kredite se mi zdi najbolj prikladno sredstvo, ki bi moralo stopiti v veljavo ob nastajajočih zalozah blaga: krediti industriji za standardne zalozne blaga, ki je kreditno sposobna, to je za kvalitetno blago, ki ima izglede za kasnejšo prodajo; krediti detajlistični trgovini, ki bi ji omogočili pestrejši asortiment blaga, tako da bi mogla neposredno vplivati, kaj naj industrija proizvaja, da bi potrebe potrošnje neposredno diktirale proizvodnji.

Spričo dejstva, da vera v dinar raste, da nastopa neposredna perspektiva jačanja vrednosti dinarja (kar je eno od najspodbudnejših aktualnih pojavov v našem gospodarstvu), se mi zdi najbolj nespretna misel — za katero sem tudi slišal — naj bi s povišanjem plač povečali kupno moč za absorbiranje nastajajočih zaloz. To bi na mah omajalo vero v dinar in porušilo tiste ugodne pogoje za racionalizacijo in pocenitev proizvodnje, o čemer sem prej govoril.

Porast vere v dinar se zrcali v naraščanju hranilnih vlog v bankah. Ta vera v naraščanje vrednosti dinarja bo poleg drugega tudi vplivala na povečanje zaloz, kar je zopet samo dober znak za stabilizacijo našega gospodarstva, ki izhaja iz smotnih postavk letošnjega gospodarskega plana.

Zato po mojem tudi ni pričakovati posebnega povpraševanja po potrošniških kreditih, za katere so nedavno olajšani pogoji.

Povsem nesmiseln pa se mi zdi nedavni ukrep, ki prepoveduje detajlistični trgovini sleherno prodajo na kredit. Ta ukrep odpravlja že tradicionalno prakso, da potrošnik nabavlja v svoji stalni trgovini na potrošniško knjižico in plačuje ob prejemu plače, kar je brez dvoma mnogo bližje brezgotovinskemu blagovnemu prometu, ki je zlasti v socializmu koristna ustanova.

Bilo bi nasprotno koristnejše, če bi trgovina na drobno razpolagala z večjimi kreditnimi sredstvi, zato da bi mogla večje predmete prodajati na obročno plačevanje. Trgovina bi se seveda na tako obročno plačevanje nakupa morala zavarovati pri računovodstvu podjetja ali ustanove, v kateri je potrošnik zaposlen. Ta način bi deloval tudi na zmanjšanje fluktuacije delovne sile, na večjo vestnost in marljivost, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 17. junija

Menjajoče oblačno, popoldne nag-njenje k nevihtam. Jutranje tempera-ture med 6 in 10, najvišje dnevne do 22, v Primorju do 25 stopinj C.

Stanje vremena:

Pod vplivom novih frontalnih mo-tenj, ki se gibljejo od Britanije proti jugovzhodu, pritisk nad srednjo Evro-po zupet pada. Hladni zrak, ki se za-družuje nad nami, povzroča nestalnost vremena.

Množica na mitingu v kolhozu v Novem Aleksandrovske

ZAKLJUČKI KONFERENCE KP ČESKOSLOVASKÉ

SPODBUDE ZA DECENTRALIZACIJO V GOSPODARSTVU IN UPRAVNIH ODBORIH

(Od našega posebnega dopisnika) Praga, 16. jun. Včeraj je bila zaključena konferenca KP Českoslovaške. A. Novotný in V. Široký sta imela zaključna govora. Na zadnji seji konference so sprejeli vrsto sklepov in resolucij. Teh se niso razmnožili in razdelili tisku, toda tudi iz njih izvečeno si je moč ustvariti sliko o glavnih zaključkih konference.

Predvsem je na predlog CK odobrila celotno delo partije po X. kongresu. V sklepih je poudarjeno, da je bila partijska linija

pravilna in da je slonela na marksizmu. V ostalem pa zavzema v sklepih glavno mesto problem decentralizacije. Gospodarstvo je doseglo zelo visoko stopnjo centralizacije, kar povzroča zapleteno, shematično in počasno odločanje, zavira pobudo delovnih ljudi in otežuje povezanost gospodarskih voditeljev in delavcev.

srednikov. Konferenca je pripočela tudi poenostavitve statistične evidence.

Konferenca je nadalje terjala povečanje pooblastil ljudskih odborov pri planiranju v kmetijstvu.

Med dolgoročnimi nalogami je omenjena sestava desetletnih ali petnajstletnih perspektivnih na-

Predsednik republike Tito in prvi sekretar CK KPSZ Nikita Hruščev v razgovoru s kubansko kolhoznicco.

Centralizacija poraja birokratske metode dela. Zato je poudarjena potreba po postopni decentralizaciji in poenostavitvi uprave gospodarstva ter po večji odgovornosti nižjih organov. Konferenca priporoča, naj bi problem decentralizacije uredili na tej osnovi: upoštevati je potrebe perspektivnega planiranja, poenostaviti je treba način preskrbe z razširitvijo neposrednih in stalnih stikov med proizvodnimi podjetji in trgovino, s krepitvijo blagovnega prometa in odpravo nepotrebnih po-

črtov, ki bodo vsklajeni z načrti ostalih socialističnih dežel.

V sklepih je tudi rečeno, da je treba v nadaljnji perspektivi doseči, da bodo preskrbo s preskrbovalno-distribucijskih organizacij prenesli na trgovinske organe. Na koncu je poudarjeno, da je treba na področju finansiranja predlagati ukrepe, s katerimi bi povečali gospodarsko spodbudo, pri čemer je treba zlasti upoštevati pomen dobička v proizvodnji.

Danilo Knežević

Italija in razorožitev

Za razširitev atlantskega sodelovanja na gospodarsko in socialno področje — Italijanska parlamentarna delegacija obišče Sovjetsko zvezo

Rim, 16. jun. (Tanjug). V razpravi o pismu predsednika sovjetske vlade Bulganina Segniju, je italijanska vlada, kot trdijo tu, sklenila okrepiti svoja prizadevanja za občo razorožitev in napeti

vse sile, da bi v okviru OZN dosegli splošni sporazum o omejitvi oboroževanja in o mednarodnem nadzorstvu nad oboroženimi silami. Pri tem sodi, da je moč doseči učinkovito mednarodno razorožitev, ki bi zagotovila mir, le preko OZN, ki mora nadzorovati oboroževanje posameznih dežel.

Zunanji minister Martino je na seji vlade poročal o svojem delu v zvezi s pripravo predlogov za gospodarsko, kulturno in socialno sodelovanje med članicami Atlantske zveze. Martino je poudaril, da je v okviru odbora treh ministrov dobil nalogo proučiti položaj na Blžnjem vzhodu in o tem poročati na seji odbora, ki bo konec t. m. v Parizu. Martino sodi, da je tudi na Blžnjem vzhodu sedaj ugoden položaj za razširitev atlantskega sodelovanja na gospodarsko in socialno področje.

Medtem so listi objavili, da bo delegacija italijanskega parlamenta odpotovala 22. julija na povabilo Vrhovnega sovjeta v Sovjetsko zvezo. Obisk bo trajal do 9. avgusta. Delegacijo bo vodil predsednik senata Merzagora. V njej bodo predstavniki vseh skupin v parlamentu.

Z VSEH STRANI SVETA

AVSTRIJA

OBISK IZ AVSTRALIJE

Dunaj, 16. jun. (AFP). Sinoči je prišel v Pariz predsednik avstralske vlade Robert Menzies. Danes potuje v Avstrijo, kjer bo nekaj dni gost avstralske vlade. Sestel se bo s kanclerjem Raabom in zunanjim ministrom Figiemom.

CSR

TRGOVINA Z ZAHODOM

Praga, 16. jun. (CTK). Českoslovaška trgovina z nekaterimi zahodnoevropskimi deželami je lani narasla v primeri z letom 1954 za 19,3%. Tako se je vrednost trgovinske menjave blaga z Zahodno Nemčijo povečala za približno 100 milijonov kron, s Turčijo pa za 51 milijonov kron. Prav tako se je vrednost povečala vrednost trgovinske menjave blaga s Švico in Veliko Britanijo.

NORVEŠKA

VPRAŠANJE LADIJ NA JEDRSKI POGON

Oslø, 16. jun. (AFP). »Morgenbladet« poroča, da so tehnična dela na področju jedrske energije na Norveškem toliko napredovala, da bodo lahko že leta 1959 začeli graditi ladje na atomski pogon. Norveški atomski inštitut proučuje sedaj finansiranje prve take ladje.

ALŽIR

BOJI OKROG BENI SAFE

Alžir, 16. jun. (Reuter). V včerajšnjih bojih v Alžiru je bilo po francoskih podatkih ubitih skupno 62 upornikov, kakih 200 »sumljivih« ljudi pa aretiranih. Najhujši boji med francoskimi četami in uporniki so bili v zahodnem Alžiru, v okolici Beni Safe, kjer je bilo ubitih 20 upornikov. V zahodnem Alžiru, kjer se zopet bijejo tudi boji, je padlo 25 upornikov.

JUŽNA AFRIKA

SEGREGACIJA CELO PRI TRANSFUZIJI KRVI

Johannesburg, 16. jun. (Reuter). Vlada je izdala osnutek predpisov, da bo pri transfuzijah kri domačinov ločena od krvi belcev. V sanitarnih središčih bodo tako opravljali transfuzije na plemenski podlagi in sklenila s splošno politiko segregacije. Direktor nacionalnega središča za transfuzije krvi je izjavil, da sta diskriminacija nima znanstveno-medicinske osnov, vendar pa bo izključila tveganje, da bi dajali svojo kri, ki je v vseh zdravstvenih središčih več kot potrebna.

INDIJA

NOVA INDUSTRIJSKA PODJETJA

New Delhi, 16. jun. (Tanjug). Indijska vlada je sklenila zgraditi tovarno za izdelavo umetnih zgradb, ki bodo težje vode in umetnih gorilnih materialov, kjer grade znani hidroenergijski sistem Bakra Nangal. Indija je pri tej tuji podjetja, naj izdelajo stroje za to tovarno, in je pričakovati, da se bodo priprave na gradnjo začele v naslednjem jesen. Tovarna bo izdelala

Anthony Eden povabljen v Pariz

London, 16. jun. (Tanjug). Tu so uradno potrdili, da je predsednik francoske vlade povabil ministrskega predsednika Edena na obisk. Predstavniki Foreign Officea je v zvezi s tem izjavil: »Ministrski predsednik Eden upa, da bo mogel vrniti obisk g. Molletu, vendar datuma še niso določili.«

Tu pravijo, da je francoska vlada izrazila željo po čimprejšnjih razgovorih sprčo »važnih sprememb v evropskem položaju.«

Načrti za jesen

Francoska vlada namerava v Alžiru razpisati volitve ne glede na vojaški položaj

Pariz, 16. jun. (Tanjug). Francoska vlada je načelno sklenila ukiniti sedanji sistem izvršne oblasti v Alžiru in na jesen razpisati splošne volitve v nove organe lokalne uprave. Načela organizacije novih občinskih odborov v Alžiru bodo podobna, kakor veljajo za organizacijo lokalne oblasti v Franciji. Alžircem bi omogočili »zasedbo vodilnih položajev in izvršni oblasti.«

Vladni krogi zatrjujejo, da hoče vlada s tem ukiniti kolonialistični upravni sistem v Alžiru in tako odvzeti francoskim naseljencem privilegirani položaj.

Pripominjajo pa, da spreminjena organizacija krajevnih oblasti ne bo ustvarila vseh nujno potrebnih pogojev za opustitev sedanjih sovraštosti in sprčo tega opozarjajo, da je nujno potrebno doseči kompromis med programoma alžirskih upornikov in francoske vlade.

Francoska vlada je tudi sklenila čim prej zaustaviti nadaljnja ojačenja vojaških kontingentov v Alžiru. Pričakujejo, da bodo do konca tega meseca prispeli v Alžir vsi francoski rezervisti, ki so jih nedavno vpoklicali. V zadnjih štirih dneh so v alžirskih pristaniščih izkrcali 11.000 fran-

coskih vojakov, tako da bo konec meseca v Alžiru 364.000 vojakov. Generalni rezident Lacoste je izjavil, da bo to število »zadostovalo za obnovo reda v Alžiru. Toda poročila, ki prihajajo v Pariz, kažejo, da se boji v Alžiru bijejo z nezmanjšano srditostjo.

Alžirsko vprašanje pred Varnostnim svetom OZN?

New York, 16. jun. (AFP). — Sinoči je bilo iranskemu delegatu v Varnostnem svetu Djalalu Abdahu izročeno pismo, ki zahteva sklicanje posebne seje Sveta, na kateri bi obravnavali alžirsko vprašanje. Iranski delegat, edini predstavnik azijsko-afriške skupine v tem organu OZN — bo izročil zahtevo predsedniku Varnostnega sveta.

Zahtevo, naj bi sprčo alžirskega vprašanja sklicali posebno sejo Varnostnega sveta, je podpisalo 13 izmed 23 članic azijsko-afriške skupine v OZN. Druge dežele se večidel strinjajo z glediščem Indije, da bi »bilo v tem trenutku brez pomena razpravljati o alžirskem vprašanju, ker bi takšna razprava nemara preudicirala prizadevanja za neposredna pogajanja o tem vprašanju.«

PISMO IZ PARIZA

ZGODBA SE NADALJUJE

(Od našega stalnega dopisnika)

Pariz, junija

Misel na ustanovitev evropske obrambne skupnosti je sprožil Francoz Schuman. Naperjena ba je proti »nemški nevarnosti« je vendar pritegnila Adenauerja, da je podpisal ta francoski načrt. Ko se je vseh pet članic te »male Evrope« sporazumelo, da bodo Schumanov načrt uresničili, je Francija vključila v to organizacijo dokončno odklonila. Misel na evropsko atomsko skupnost »Evroatom« je sprožil Francoz Jean Monet. Naperjena je proti »nemški atomski nevarnosti«, vendar je »Evroatom« pritegnil Adenauerja, da je podpisal ta francoski načrt. Ko so se vse članice te »male atomske Evrope« sporazumele, da bodo ta francoski načrt uresničile... in zgodba se nadaljuje...

Adenauerja obvezuje njegov podpis samo platonično, pravijo francoski atomski znanstveniki in ekonomisti. V Nemčiji atomske industrije, virov surovin, raziskovalnih laboratorijev in središč niso nacionalizirali, kemijska industrija, največja na svetu, zainteresirana na atomskih raziskavah in pokroviteljica teh raziskav, pa je odločno proti vključitvi v »Evroatom«. Danes ali jutri, kadar koli hočejo, lahko Nemci v praksi razveljavijo Adenauerjev podpis. Čemu tedaj »Evroatom«? Pravzaprav, pravijo ti francoski krogi, »Evroatom« ni naperjen proti Nemčiji, marveč proti Franciji, ki ima edina izmed dežel »male Evrope« na razpolago znanstveni kader, sodobno opremljene laboratorije, atomske baterije ter takšno stanje atomske tehnike in opreme, ki ji bo kmalu omogočilo, da se bo približala atomskim velesilam, ZDA, ZSSR in Veliki Britaniji.

Francoski atomski strokovnjaki pravijo, da so te tri dežele

pred Francijo grobo zaloputnile vrata. Ostane torej samo Francija, na katero se nanaša ustanovitev »Evroatoma«. Vendar pa sprejema ta organizacija nove člane!

V resnici pa misli na ustanovitev »Evroatoma« niso sprožili Francozi. Francoski strokovnjaki pravijo, da so storile to ZDA, ki se jim je Velika Britanija takoj pridružila. Izmed članic te »atomske Evrope« ima znatne rezerve Belgija, ki pa jih je prodala Ameriki. Za »Evroatom« je ostalo le nekaj malega, kolikor dovolijo Amerikanci. Nemci imajo na razpolago znanstveni kader, ki pa se je že konec vojne preselil v Ameriko. Nemška kemijska industrija je znatna podlaga za atomsko opremo, toda njeni predstavniki nasprotujejo evropeizaciji jedrske energije. Luksemburška in Holandska sta pripravljene vključiti se v »Evroatom«, ne moreta pa vanj ničesar prinesiti. Ostane torej samo Francija, ki naj bi dala tej organizaciji vsebino, dobila pa od nje ne bi ničesar.

Francoski strokovnjaki in politiki pravijo, da Franciji torej ne kaže vključiti se v to evropsko organizacijo. Glede evropske atomske skupnosti se je razdelilo evropsko javno mnenje v dva tabora. Eni so proti, drugi to misel sicer zagovarjajo, vendar pa niso nič kaj posebno vneti zanjo. Na sestanku v Benetkah so o tem obširno razpravljali. »Evroatoma« niso odklonili, pa tudi ne sprejeli. Formula »male Evrope« se je zdelala Francozom pretesna. Zakaj je ne bi razširili?

Tako je zdaj vprašanje »Evroatoma« postavljeno zemljepisno. Evropska skupnost za premožni je tako se naslanja na zemljepisne, gospodarske in naravne elemente. Za novo evropsko tvorbo pa to ne velja. Zato nekateri menijo, da bi bilo treba njene temelje razširiti.

Somalija na robu gospodarske propasti

New York, 16. jun. (Reuter). Indijski minister brez listnice in stalni delegat v OZN Krishna Menon je izjavil v Skrbniškem svetu, da bo Somalija, ki jo upravlja Italija, postala neodvisna v razmerah popolnega gospodarskega bankrota, če OZN deželi ne bo pomagala.

Skrbniški svet proučuje poročilo Italije o položaju na somalskem ozemlju, ki mora do leta 1960 postati neodvisno.

Problem gospodarskih razmer na tem ozemlju ni samo stvar Italije in prebivalstva Somalije, je rekel Menon, temveč OZN. Če ga ne bodo uredili pred letom 1960, bo nova somalska vlada zelo težko upravljala to deželo. V poročilu Italije o razmerah v Somaliji je rečeno, da ima dežela že štiri leta zraten proračunski primanjkljaj.

Podpredsednik Ranković sprejel japonskega ministra za delo

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković je sprejel včeraj ob desetih dopoldne japonskega ministra za delo g. Tadao Kuraišija. Ministra Kuraišija je spremljal japonski poslanik v Jugoslaviji g. Sadao Hiroše.

Poslanik Milatović odpotoval v Tirano

Beograd, 16. jun. (Tanjug). — Novi jugoslovanski poslanik v Albaniji Arso Milatović je odpotoval danes v Tirano. Milatović je bil doslej pomočnik načelnika oddelka v Državnem sekretariatu za zunanje zadeve

PISMO IZ NEW YORKA

GOZD IN POLITIKA

New York, konec maja.

Visoko v seznamu strateških surovin je zapisana lepljiva tekočina z malajskih in drugih azijskih plantaž — surovina guma. Njen končni izdelek je nujno potreben za motorizirane armade, za letala in sploh za vsa motorna vozila. To je vojna surovina, ki jo sleherni generalni štab visoko ceni, kakor ceni petrolej. Guma je tako politična kakor vojaška tema stikov med državami, vpisana v kronike gospodarske ekspanzije industrializiranih držav. Zaradi nje je bilo že več vojn, okrog nje so se plele diplomatske in industrijske spijonaže.

Kemijske formule za senatorje

Prihod sintetične gume na trg je zamotat črno-belo sliko stikov med tistimi, ki so imeli plantaže, in drugimi, ki bi jih radi imeli. Tekmovanje med laboratoriji in proizvajalci naravne surovine je vrglo nov kamen spora med državniške zavezniki in nezavezniki dežel. Velika Britanija, ki ima največ naravne gume in ki črpa iz izkupička zanjo velik del svojih državnih dohodkov, izčrpanih iz Malaje ter ceylonskih in drugih plantaž, se je razgla-

sila za borca za ukinitve prepovedi izvoza gume na področje od Vladivostoka do Varne in od Murmanska do Sanghaja.

Amerika, katere sintetična proizvodnja veruje v perspektivo skorajšnjega kritja vseh domačih potreb za laboratorijsko gumo, je bila gluha za klice iz Londona. Eden si je v Washingtonu na vse načine prizadeval, da bi dobil formulacijo, ki bi jo lahko razlagali kot pripravljenost ZDA na večjo elastičnost v trgovini. Reagirane Kongresa na vest o prodaji gume z angleških posesti Kitajske pa je razbila iluzije o takšnem dogovoru.

Odpovedje zavezništvo tistim, ki trgujejo s sovražnikom! to je bil bojni klic mnogih senatorjev na ameriški desnici.

Ljudje, ki so spremljali razvoj laboratorijskih poskusov v tej deželi, pa so lahko takoj čutili, kako zelo je industrijska kemija odgovorna za to srdito reagiranje s Kapitola.

Politična ljubezen in trgovske koristi

V nekem poročilu Kongresu je predsednik Eisenhower sporočil, da bo dosegla ameriška industrija sintetične gume do leta 1958 zmogljivost blizu dva mili-

jona ton letno. To odkritje ni presenetilo poslovnega sveta. Za politike pa sta bila dva dodatna podatka pravno odkritje in signal za akcijo. Prvi je bil znanstvenega značaja: kemikom se je posrečilo, da so z umetno gumo doela zamenjati naravno. Iz epurve v tovarni je prišla surovina, katere kakovost lahko povečajo do popolnosti, česar z naravno gumo še zmerom niso dosegli.

Hkrati pa se umetna guma laže prilagodi sleherni zamisli inženirjev, pa naj gre za izdelovanje umetnih podplatov ali pa gladkega izolatorja za električne kable.

Ta in takšen univerzalni proizvod človekove misli v osvaja inju naravnih skrivnosti je zdaj razvezal Ameriki roke za nadaljnjo ekspanzijo njene industrije. Senatorji so z očitnim zadovoljstvom poslušali poročilo, da bo znala zmogljivost industrijskih naprav za umetno gumo leta 1958 že 1,7 milijona ton, kar bo zadostovalo za vse domače potrebe do leta 1960. Za trgovce z naravno gumo, zlasti za tiste z angleških otokov, je ta vest pričala, da se bližajo črni dnevi. Z vsem dolžnim spoštovanjem do političnega zavezništva so sporočili, da jim atlantska solidarnost in ljubezen ne moreta zagotoviti pro-

računskih koristi. Trgovina z novimi trgi je postala še nujnejša.

Guma ne prizna poraza

Vzlic perspektivi ameriške avtarhije na področju umetne gume naravna guma še dolgo ne bo izgubila svoje življenjske vrednosti. Angleške delniške družbe za gumo, holandske koristi na indonezijskih plantažah in francoski kapital v Indokini so se še nedavno zadovoljevali z raziskavami svojih šestih laboratorijev v omenjenem krogu zaščite bogatih nasadov pred okužbami in križanji boljših smolastih sadik. V novejšem času pa je kapital evropskih dežel zadel na uspešno konkurenco umetne gume in začel na široko proučevati predelavo kavčukove smole za industrijsko uporabo.

Strokovnjaki obljubljajo, da bodo njihovi napori omogočili kristalizacijo naravne gume, potrebno za večjo odpornost avtomobilskih pnevmatik. Če se jim bo posrečilo izdelati gumo, uporabno za zdravniške instrumente ali za impregniranje usnja, odporno proti azonu in visokim temperaturam, upajo, da bodo bitko za sintetično gumo uspešno bili še dolga desetletja. J. Levi

PISMO IZ
LONDONA

V senci derbyja

Pol milijona Londončanov v dežju na derbyju — Preplah zaradi robotov, Nemcev in Japoncev —
Laburistični Hamlet: »Nekaj je gnilega v deželi torijev«

(Od našega stalnega dopisnika)

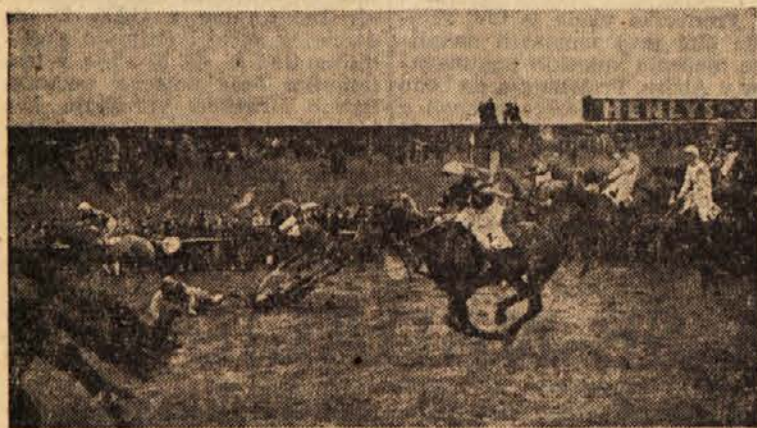
London, junija

Minuli teden je v Londonu deževalo in dež je na dirkališču premočil pisane plebejske čepice, meščanske črne melone in bleščeče cilindre, ki zmeraj redkeje pokrivajo glave, katerih možgani usmerjajo tok modre krvi, kot bi to nemara sodil nepoučen prišlec.

Deževalo je, toda kljub temu je pol milijona Londončanov prišlo na derby — dogodek, ki teden dni ali dva obvladuje londonsko javno mnenje in se zrcali celo v tistem, kar ni v nobeni zvezi z njim.

Konji in roboti

O londonskem derbyju, ki je edinstven na svetu, piše londonski tisk uvodnike in jih objavlja kar takoj za komentarji o skrbah na Cipru in o nevspehih.

Na angleškem dirkališču

nostih, ki jih prinašajo zahteve po zvišanju plač. O njem govore po londonskih krčmah ob kozarcu toplega piva ali mlačnega whiskyja. Derby navdihne karikaturiste, kadar hočejo istočasno z derbyjem komentirati še kaj važnejšega — tokrat n. pr. gospodarski položaj in razvoj Velike Britanije, ki zadeva na eni strani na problem avtomatizacije in z njo na vprašanje zaposlenosti, na drugo pa na drugi strani pa na čedalje večji pritisk zahodnonemške in japonske gospodarske ekspanzije na nekoč izključno britanske trge.

Tudi karikaturisti so poslali svoje robote-konje, misleč pri tem na problem robotov-tovarn, na — derby.

Tu nikomur niti na misel ne pride, da bi jim zameril, da tako resen del britanske stvarnosti povezujejo z derbyjem, kajti tudi derby je važna stvar. In zato naj tudi bralci ne zamerijo piscu teh vrst, saj piše iz Britanije in o Britaniji.

Kdo bo poravnal račun?

Toda derby je že minil in tako namesto za »circenses« se spet oglašja potreba po »panem«.

Ministrski predsednik Eden je malone dramatično opozoril na ta problem »kruha« za Veliko Britanijo, ko je ondan govoril v Norwichu.

Britanija mora marsikaj uvažati (velik del živil, mnogo surovin, še celo premog in koks), da bi njeni prebivalci lahko mirno živeli in mislili na izboljšanje svojega življenjskega standarda.

proizvodnjo. Zato se je finančni minister Macmillan zavzel, da bi se britanski delavci odrekli zahtevi po splošnem zvišanju mezd, da ne bi porušili »dosežene gospodarske stabilnosti«.

Laburisti in sindikati pa so drugačni misli. O avtomatizaciji sicer še niso izrekli svojega dokončnega mnenja, kajti tovarne-roboti so hkrati dele dotedanjega in elementarnega tehnološkega napredka. Pod mučnim vtisom ukrepov v tovarni »Standard«, ki avtomatizira svoje obrate in je zato že odpustila 2600 delavcev, o njih ni lahko izreči dokončnega mnenja.

Pač pa so povedali svoje mnenje glede zahtev, naj bi se delavci odrekli višjim mezdam. Laburisti vidijo v tem dejstvo, da zahteva vlada žrtve pravzaprav samo od delavcev, ne pa od vseh razredov in družbenih plasti. Razen tega, pravi, je konservativna vlada s tem, da je opustila sistem državnega nadzorstva nad gospodarstvom, ki so ga deloma uvedli laburisti, ko so bili na krmlu, izgubila sleherni možnost, da bi obdržala gospodarski položaj v rokah. Gospodarska stabilnost je postala iluzorna.

Tu krožijo govorice, da konservativci niso docela složni v svoji gospodarski politiki. Tako govorijo, da je bivši finančni minister Butler, ne pa sedanji minister Macmillan, tisti, ki daje protikontrolni ton strankini gospodarski politiki, pri čemer ga podpirata stari torijevci lord Salisbury ter Angleška banka.

Macmillan si baje, nasprotno, prizadeva prepričati vlado, da je edini izhod v tem, da zavrže stihijo na trgu in obnovijo nekatere kontrolne ukrepe, skrajši nepotreben uvoz in opuste nepotrebne gradnje, opustijo vlaganje kapitala v industrijo, ki ne povečuje izvoznih možnosti.

Butler se baje ogorčeno bori proti Macmillanovim tezam tudi zato, ker bi sleherni obnova kontrole nad gospodarstvom pomenila polom njegovih temeljnih zamisli in v določeni meri tudi konec upanja, da bo nekega dne postal Edenov naslednik.

Konservativci zanikajo te vesti, laburisti pa vztrajno trdijo, da so njihovi nasprotniki pred razkolom. Nadaljnji boj »za britanski kruh« bo nedvomno povedal nekaj več o tem, kdo je imel prav.

Blagoje Lazić

Trinidadska nafta iz angleških v ameriške roke?

London, sredi junija
Trinidadsko nafto morda ne bi bilo treba prodati ameriški družbi Texas Oil, če bi laburisti, ki so doslej nasprotovali tej transakciji ostali pri svojem sedanjem stališču in dobili podporo zadostnega števila konservativnih poslancev. Tudi konservativni poslanci so nastopili proti prodaji, ko so prišli v ZDA v London prve vesti o ponudbah. Prihodnje sredo bo to zadevo obravnaval Spodnji dom. Vlada pa je sinoči napovedala, da bo odstopila, če ne bi izglasovali zaupnice njenim priporočilom, da bi delnice »Trinidad Oil Company« vendarle prepustili teksaški družbi. To pa je važen činitelj za stališče konservativnih poslancev. To namreč zmanjša upanje, da bi se laburisti in konservativni poslanci znašli na istem stališču, na katero so se postavili v začetku, ko je prišlo to vprašanje na dnevni red.

»Texas Oil« je namreč ponu-

dil trinidadski družbi, da bi odkupil delnice angleških delničarjev za 180 milijonov dolarjev, za dvojni znesek njihovega sedanjega tečaja. Potem so začele delnice trinidadskega petroleja vrhovno skakati. Delničarji so zelo zainteresirani na možnosti, da bi ne nadoma prišli do mastnega profita, v parlamentu pa je nastal preplah med opozicijskimi in vladnimi poslanci, ki so zahtevali nujno intervencijo Edenove vlade.

Vlada je do včeraj proučevala to vprašanje in sklenila, da bi bila transakcija možna z naslednjimi pogoji.

1. da bi trinidadski petrolej, prodan na šterlinskem področju, obvezno plačali v funtih;
2. da mora biti družba registrirana v Trinidadu tudi v prihodnje, kar pomeni, da bi bila pod jurisdikcijo trinidadskih oblasti in da bi davek od dobička plačevali skladno z angleškim zakonom in v korist angleške države blaginje;
3. da bi dobili Angleži poročila, da bodo rafinerije obratovala s polno zmogljivostjo in da se bo industrija nafte ondoli po možnosti sploh širila;
4. da bo zagotovljen dosedanj položaj krajevnega prebivalstva v obratovanju trinidadske družbe, ko bo prešlo v ameriške roke, da se ne bodo dogajali primeri diskriminacije.

Vlada so napotili na to odločitev naslednji momenti: Američani lahko investirajo neprimerno več denarja v Trinidad, kakor znašajo predvideni šterlinski zneski, vsota 180 milijonov dolarjev pa bi dokaj povečala angleške rezerve v tej valuti in sklade za investicije v tujini. Na drugi strani pa naj bi pogoji, ki jih postavlja vlada teksaški družbi, zmanjšali opozicijo in pokazali, da je bil ves posel opravljen vendarle brez škode za angleške državne koristi.

Socialisti v Latinski Ameriki

Iz Urugvaja poročajo, da so se latinsko-ameriški socialisti prvičkrat v novem času potrudili, da bi med seboj navezali stalne stike in sodelovanje.

Doslej socialistične stranke Latinske Amerike ne samo da niso imele skoraj nobenih stikov s socialističnimi in delavskimi strankami ter gibanji v Evropi, Aziji in Afriki, temveč tudi med seboj niso bile povezane. Zelo malo so vedele druga o drugi in niso izmenjavale svojih izkušenj, čeprav je družbena problematika, ki jih obdaja, zelo pereča in v bistvu zelo podobna.

Zdaj so imeli zastopniki socialističnih strank Urugvaja in Argentine ter narodne socialistične stranke Čila v Montevideu sestanek ter sklenili ustanoviti socialistični posvetovalni odbor za Latinsko Ameriko. Njegova naloga bo »izmenjava informacij med strankami, ki so izšle iz političnega gibanja delavskega razreda in katerih cilj je uresničenje socializma na svetu«.

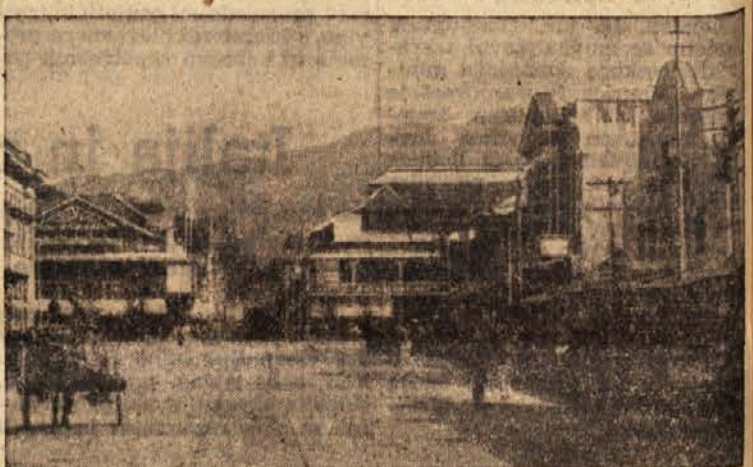
Pomen pobude, sprožene v Montevideu, je dvojen:

Dogovorjena stalna izmenjava informacij in misli lahko prispe-

va h globljemu proučevanju socialnopolitične problematike Latinske Amerike, kar smatrajo socialistične stranke za potrebno, ker imajo v glavnem vse zelo skromne tradicije. Večinoma so to stranke brez večjega vpliva na delovne množice in na volivce ter na politični položaj svojih dežel sploh. Ena izmed izjem je čilska narodna socialistična stranka, ki teži v svoji politiki predvsem za ekonomsko osamosvojitvijo dežele in ki se je orientirala zlasti na delavski razred in na delovne množice. Ostale socialistične stranke Latinske Amerike pa v glavnem zbirajo v svojih vrstah izobražence in svobodoumne ljudi iz srednjih slojev.

Po drugi strani pa utegeje v Montevideu sprejeti sklepi priporočajo, da bodo v Latinski Ameriki vskladili težnje po osamosvojitvi kontinenta, demokraciji in miru, ki se čedalje bolj razraščajo in krepe. Na konferenci v Montevideu so s simpatijami sprejeli napoved, da namerava čilska narodna socialistična stranka sklicati kongres vseh demokratičnih strank Latinske Amerike, ki bi »obsoil despotične režime mnogih dežel Latinske Amerike, kakor tudi notranje in zunanje sile, ki jih podpirajo«.

Namen socialističnih strank zbranih v Montevideu, da skupno posvetijo specifični problemom svojega kontinenta, se zrcali tudi v tem, da so sklenile dati svojemu posvetovalnemu organu izključno latinsko-ameriški značaj in da članstvo v njem ne bodo pogojno vezale na pripad-

Port of Spain, eno glavnih mest na Trinidadu

Opozicija meni, da primer Trinidada prepričljivo osvetljuje težnjo ameriških družb, da čedalje globlje prodirajo in dobivajo v svoje roke angleške petrolejske posesti in nafne trge. Opozicija je prepričana, da hoče teksaška družba prodati tudi v Kanado, kjer kontrolira »Trinidad Oil Company« precejšen del razdeljevanja nafte oziroma petroleja. Pri tem je treba upoštevati tudi bojazen glede nadaljnjega razvoja političnih razmer na Trinidadu in neurejene odnose med prebivalstvom, ki bi ugnili nastati, če bi različno obravnavali razne njegove skupine.

Laburisti vztrajajo na tem, da pride zadeva pred parlament v nasprotju z vladnim mnenjem, da gre tu za čisto upravno zadevo, ki ne sodi v njegovo pristojnost. Sodeč po trenutnem položaju je vendarle nekaj več upanja, da bo »Texas Oil Company« dobila trinidadsko nafto v zvezi z odpurom angleške javnosti, iz katerih nekatere poslovne ljudi in delničarje.

Angleška vlada bo v tej zvezi do ponedeljka objavila Belo knjigo, v kateri bo podrobneje pojasnila trinidadsko akcijo in razloge, o katerih meni, da kažejo, da bi bilo dobro prodati delnice ameriški družbi.

B. Lazić

nost posameznih strank Socialistični internacionali.

Konferenca v Montevideu nedvomno pomeni napor, da bi socialistične stranke našle svoje ustrezno mesto v zapletenem latinskoameriškem dogajanju.

J. Almuli

OBVESTILO

Pozivamo vse delavce in uslužbence

ki so bili leta 1955 najmanj 6 mesecev zaposleni v podjetju

»IKARUS« • ZEMUN

in izpolnjujejo pogoje po členu 58 uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij (Ur. l. FNR št. 54/54), naj se javijo zaradi sprejema dela plač iz dobička za leto 1955.

Delavci in uslužbenci, ki se po poteku trimesečnega roka od dneva objave tega oglasa ne javijo podjetju, izgube pravico do dviga dela plač iz dobička.

Podjetje

»IKARUS« • ZEMUN

Avijatičarski put 10

2190

»INTERKOMERC« generalna trgovska zastopstva
BEOGRAD, Terazije 27.

188e

ZASTOPNIKA ZA DELO

na področju LR Slovenije s sedežem v Ljubljani

Zaželeno je, da pozna motorna vozila in gradbene stroje. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop takoj ali po dogovoru.

2222

LJUDJE KOT MIŠI

Mnogi priporniki se prostovoljno javljajo za medicinske poskuse — Ali bo kemija premagala blaznost?

(Od našega stalnega dopisnika)

New York, junija

Pred čuvajem državne ječe v Louisiana so se postrojili priporniki. Gledali so prišlece, univerzitetne profesorje, in čakali, da jih bodo spet — kakor že tolikokrat — pozvali, naj se prostovoljno javijo za kak zdravniški poskus. Časniki, ki jih vsak dan prejemajo, so pisali o 90 obsojenih iz Ohia, na katerih bodo preizkusili vpliv raka in skušali najti zdravilo zoper »zahrbtnega ubijalca«.

Toda tokrat je bilo tisto, kar so slišali, nepričakovano celo za otopele kaznjence. Od njih so zahtevali, naj se prostovoljno javijo, da bi jim vbrizgnili injekcijo — blaznosti. Čez nekaj časa, nekaj ur ali dni bo tisti, ki se bo pozivu odzval, postal shizofrenik, norec.

Dve roki sta se neodločno dvignili. V zgodovini medicine je to morda pomenilo odločilni moment. Poizkus na dveh pripornikih iz Louisiana je namreč pokazal, da bi kemija približala uresničenju nekoč nedosežnega una medicine: zdravljenja shizofrenije s snovjo, izdelano v laboratoriju.

Odgovor tiči v krvi

Shizofrenija je biološka, ne pa duševna bolezen, je sporečil dr. Robert Heat udeležencem kongresa ameriških psihiatrov.

Pred letom dni, celo pred nekaj meseci si ne bi upal tako odločno izjaviti pred 4000 svojimi kolegi kaj takega. Toda zdaj je bil Heat prepričan, da je njegovo sklepanje pravilno. Kri shizofrenikov, ki jo je ubrizgnil dvema prebivalcema državne ječe, je povzročila v njih jasno, čeprav začasno obolenje. In šele, ko je zdrava kri premagala bolno, so se prvi ljudje, ki so se vendarle javili za vlogo laboratorijskih miši, vrnili v svet stvarnosti.

Eden izmed obeh zapornikov je takoj po transfuziji zapadel v depresijo. Roke in noge so mu na pol otrpnile, oči pa so zrle v prazno. Okreval je čez dve uri. »Bilo je lepo,« je rekel, potem pa se ponudil za ponovni eksperiment. Prijala mu je, je pripomnil,

pozaba, v kateri so izginili zidovi jetnišnice, stražarji, misel na svet onkraj rešetk...

Drugi kaznjencec se je prebudil malone istočasno. »Nikoli več,« je krilnil ves zgrozen. Njegova reakcija na vbrizgano kri, odvzeto bolniku, je bila paranojska. Bal se je vseh in vsakogar, čutil je zdravnike, bil je prepričan, da mu življenje visi na nitki in da ga ves svet sovraži.

Dr. Heat je imel v rokah odgovor: shizofrenija, morda pa tudi druge duševne bolezni so posledica bioloških motenj. Povzročitelji delujejo različno na razne bolnike. Sklep je bil zato tudi lažji: nadaljnjim korakom: preiskati je treba molekule proteina; abnormalna sestava molekul povzroča abnormalno psihično stanje.

Samo začetek

Shizofrenija je ena izmed najpogostejših duševnih bolezni po ameriških sanatorijih. V državi New York je 58 % pacientov shizofreničnih.

Zato je bilo naravno, pravijo zdravniki, da smo začetni udarec zadali ravno temu sovražniku. Če bomo na nadaljnjih raziskovanjih našli kemično sredstvo za blokiranje povzročiteljev shizofrenije, bo medicina lahko odkrila njene simptome, podobno kot z Wassermanovo reakcijo pri sifilisu.

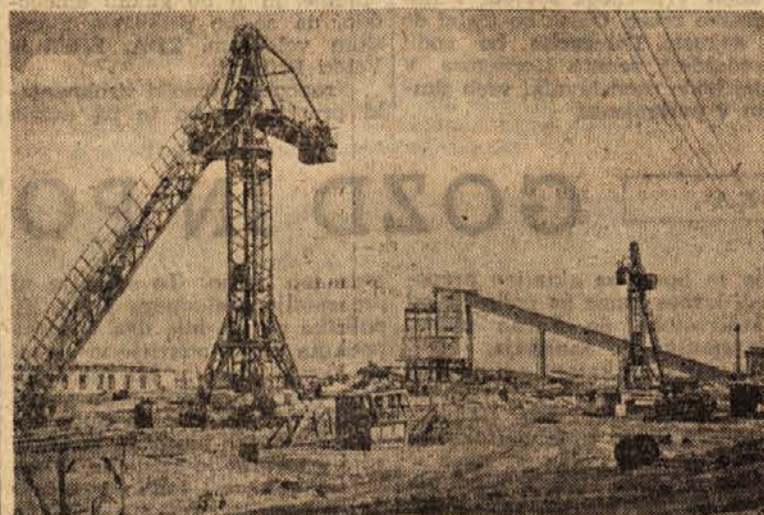
Heat ni bil prvi, ki je blaznosti pripisal kemične in fiziološke vzroke. Že davno pred njim so psihoanalitiki Freud, Jung in drugi omenili takšno možnost. Toda sledeč stopinjam svojega bostonskega kolega Altschula (»sladkor v krvi normalnega človeka se razlikuje od sladkorja v krvi shizofrenika«), je dr. Heat s svojim sodelavcem dr. Byronom Leachom vbrizgnil okuženo kri bolnikov v telesa 11 poskusnih opic.

Potem pa je prišel vrhunec, poizkusi na ljudeh. Sledil je uspeh in triumf pred šestankom najboljših psihiatrov v Chicagu.

Tu pa je bilo slišati tudi glas, ki je pozival k opreznosti. Nobelov nagrajenec za kemijo in eden izmed najuglednejših zagovornikov proteinske teorije v moderni

medicini dr. Pauling je opozoril na nevarnost, da bi dobljene rezultate preveč posplošili. Zmaga nad nekaterimi vrstami slabosti, je rekel dr. Pauling, je možna v naslednjem desetletju. Toda dolgo časa bo minilo, preden bo odkritje molekularnih deformacij razrešilo vso uganko, kdo je povzročitelj duševnih bolezni.

Jasja Levi

Nekaj deset kilometrov južno od Kustanaja (Kazahsaja SSR) grade sokolovsko-sarvski kombinat za oplemenitenje rud. Velikanski bager dvigne vsak dan iz zemlje kakih 16.000 kubikov prsti in kamenja. Leta 1957 bodo začeli kopati rudo. Hkrati grade tudi veliko delavsko naselje. Na bregu reke Tobol nastaja novo mesto Rudni. — Na sliki: graditev tovarne betona.

»Crvena zastava«-Kragujevac

RAZSTAVLJA NA RAZSTAVI POVOJNIH IZUMOV NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

orožje za lov in šport

prvovrstne kvalitete in izdelave

PROIZVAJA:

- LOVSKE PUŠKE 12 in 16, tipa »HAMERLES«
- LOVSKE KARABINKE 7,9 mm

2440

- ZRAČNE PUŠKE 4,5 mm
- ŠPORTNE MALOKALIBRSKE 5,5 mm

ČEZ POHORSKE PLANJAVE

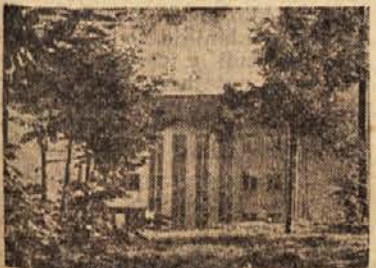
Spomenik padlim junakom
Pohorskega bataljona

smrt pod valovi. Grad je že zdavnaj razpadel in ga ni več. Na kmetiča pa še spominja kotanja, ki jo je zalila voda. Temu kraju pravijo zdaj Črno jezero.

Takšna se je ohranila pravljica o Črnem jezeru v spominu starega oglarja s Sumika. Pripovedoval mi jo je oni dan, ko sva posedala nad Sumikom in pasla bele oblake na nebu. Potem sem razmišljal o njej, ko sem premočen od dežja popotoval po samotnih stezah, skozi gozdove in čez planje zelenega Pohorja.

2

Nekoč je živel kmetič na Pohorju, malo gozda je imel, pa je še tega preveč izsekal. Gozdni mož je prišel k njemu, ponoči, ko je kmet pri mesečini sadil krompir. »Ne morem živeti, drevesa podiraš, sence in vlage nimam,« je potožil. »Zlati krompirji ti bodo zrasli na njivi, če boš odslej v gozdu posekal samo dvajset dreves na leto.« Kmetič se je ravnal po tem, kar je rekel zeleni mož. Naslednje leto je posekal petnajst dreves in na njivi so mu zrasli zlati krompirji. Pobrall je zlato z njive in si pozidal grad. Zeno je imel in otroke, ki so hoteli bogato živeti. Zlati krompirji so odhajali od hiše, kupček se je zmanjšal. Tedaj poreče žena: »Sekaj gozd! Novega si kupil, tam je še dovolj dreves.« Kmetič je postal

Bolnišnica za TBC

Železničarski dom

lakomen na bogastvo, pa je sekal. Gozdni mož ga je zaman svaril in ob nočeh trkal na grajska okna. Kmetič je sekal vsako leto več. Nekega dne se je vsa družina spravila v kotanjo na vrhu Pohorja; najlepši les je rasel v njej in kmetičevi ljudje so se nadejali velikega izkupčka. Opoldne so posekali vse bregove kotanje in legli k počitku. Tedaj je gozdni mož priklical oblak. Utrgal se je nad kotanjo in jo zalil z vodo. Kmetič in njegova družina so našli

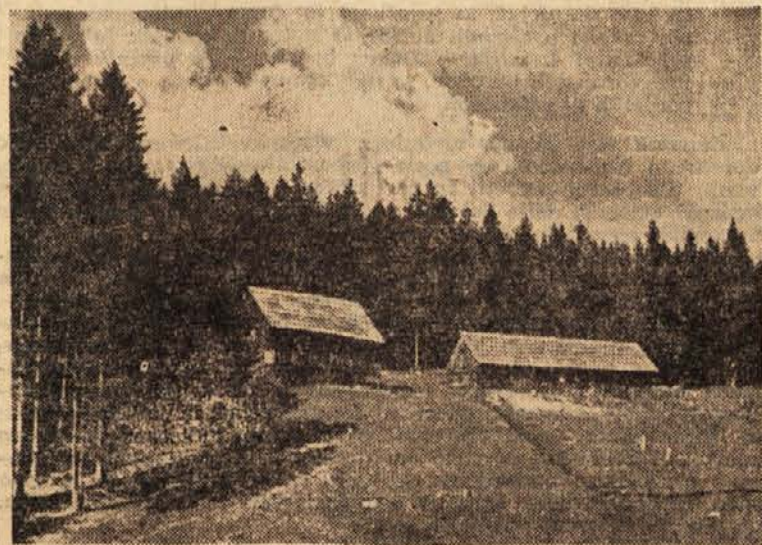
Pohorski kamnosek

vrata Fischerjeve vile na Klop-nem vrhu.

»Halt!« se je zadrli zeleni hlapec.

Gozdni mož — s svojimi — je odgovoril: »Juriš!«

Potem so zaropotala strojnica in puške. Svinčenke so preizkusile trdnost vrat in oken Fischerjeve lovske rezidence. Zeleni hlapec so bili drug drugemu napoti, ko so jo ubirali po grapah proti Rušam in Lovrencu. »Himmelherrgott,« so zakleli gospodje v dolini in se zakopali v svoje hiše. Na prag in za ogle so postavili svoje hlapce, napredli bodljikavo žico in zabetonirali okna. Na cesto je ponoči prikolovratil samo ribniški »Bürgermeister« Witzmann, pa se ni več vrnil v hišo. Ljudje iz gozda so ga odpihnili v »večni raj«.

Domačija sredi lesov

Črni oblaki, ki so se že poleti 1941 zgrnili na naslednike pokojnika iz Črnega jezera, nato niso več nehali rostiti ognjenega dežja. Majhni potočki so se zbrali na vrhovih in nato zgrmili v doline. Mnoge so pokopali valovi, mnoge odnesli v nepovratne daljave. »Ich gehe zur Mutter,« je rekla gospa Kramberger pri Radoljni svojemu možu, zvestemu pajdašu zelene vojske. Partizani so spustili hišo v zrak. Gospa je pograbila revne »punkelčke« in se pobrala na trg. Tam je zadnjico pozdravila »Heil Hitler« in jo odkurila v »oltes raj«. Po tej poti so jo ubrale vse velike in male gospe z ognjenega Pohorja.

4

Ni bilo malo noči, ko so na okna samotnih domačij trkali partizanski kurirji, ko se je pred hišo zbral k počitku Pohorski bataljon. Pod vitanjskimi bajtami mi je stara ženica pripovedovala o partizanu Sarhu. »Dolgo košato brado je nosil,« je pravila. »To so bili veliki in močni možje. Kaj je res, da so takrat vsi padli pri Treh žeblih?« Ženica ni edina na Pohorju, ki ne verjame, da je padel ves bataljon. Le kdor se ustavi pred granitnim spomenikom na bojišču bataljona, se zave žalostne resnice o smrti osemdesetih herojev.

Mnogo smrti je bilo v pohorskih planinah. Pri Jesenkovi domačiji nad Trbonjami te opozori spominska plošča na devet padlih borcev Pohorske brigade. Na plošči je zapisano:

Izdani smo padli
Vam v opomin
Ljudstvu svojemu
Zvesti bodite

Pohorci so bili zvesti temu naročilu. Samo gosposki plevel v dolini je uničeval setev. Pohorci se niso ustrašili žrtev, ko so ga s koreninami vred izruli iz svoje zemlje. Kmet Brezočnik s Kuma na je zapustil kmetijo z vso družino. Vsi po vrsti, do najmlajšega, so zgrabili puške in vstopili kot borci v brigade. Na kmetijo so se vrnili šele tedaj, ko je na zapuščene njive posijalo sonce svobode. Kmet Urbanec nad Ribnico je od prvih dni upora sprejemal partizane. Nihče ni odšel praznih rok od hiše, mnogim so tu rešili življenje. Gestapovci so Urbana vkleknjenega gonili v zapore, ga mučili in pretepali, zvedeli niso nikoli ničesar. In koliko je bilo takih zvestih src, ki so razdala vse, kar so premogli. Ostala bodo zapisana v spominu pohorskih partizanov, v analih zgodovine.

5

Zdaj kraljuje mir v pohorskih gozdovih. Zmoti ga samo brnenje avtomobilov, ki drvijo naloženi z lesom po novi kamionski cesti s Peska proti Oplotnici ali Lovrencu. Iz planinskih koč zadonijo v sobotno noč zvoki harmonike. Planinskih koč in hotelov je na Pohorju vsako leto več. Letos bo pozdravila planince nova koča na Vitanjskih planjah, ki so jo spravili pod streho planinci iz Konjice. Lani so na vrhu Roglje dvignili proti nebu novi razgledni stolp. Železna konstrukcija stolpa je visoka trideset metrov in sodi med največje v državi. Z vrha se nudi izletniku prostran razgled na vse strani sveta.

Z Vitanjskih planj se steza zložno spušča na Skomarje. Pred

Idilično »Črno jezero« na vrhu Pohorja

mleko. Včasih so nam ga spile do dvajset škafov. Ni da bi človek verjel tem stricim bajkam. Spomnil sem se jih le zavoljo tega, da bi povprašal pohorske kmete, pred kakšno škodo imajo zdaj strah, da redijo tako malo živine. Hlevi, katerih prostornost so Pohorci raje razširili kot zložili, so današnje dni preveč prazni. Pomenki se vse prepogosto sučejo okrog lesa. Les je bogastvo, pa tudi zlo Pohorja. Znani pivci iz Slepniškega jarka je pred leti znal omizje takole tolažiti: »Se en štefan, krčmar, bo že smreka plačala.«

Dvajset kmetijskih zadrug orje ledino na Pohorju. Doslej še niso zaorale kdove kako globokih brazd. Vse se vrti na površini, okrog panjev in kubikov. Res je, da zavoljo tega prigospodarijo do pet deset in celo trideset milijonov dobička, obzorja za planinskega kmeta pa zavoljo tega niso bolj jasna. Povsod seve ni tako. Krivico bi storili kmetom v Zrečah in njihovi zadrugi, če jih ne bi uvrstili med najboljše in jih postavili za zgled. Ogledati si je treba njihove sadovnjake, pašnike, stroje, dosežene uspehe in načrte, pa se človek prepriča, da so pri njih krepkeje zarili lemež v ledino. Z dobički mnogokje ne gospodarijo tako pametno. Morda bi lahko sem prišli še Lovrencane, ki so že mnogo prispevali za svoj kraj. Zgradili so zadrugi dom, uredili kino dvorano in zadnja leta postavili lep hotel za turiste. Mnogokje še čakajo in živijo po starem. Čakajo na dovoljenja za posek gozda, ki naj bi bila po njihovem mnenju bolj

in ker ni naročil, ni dovolj služka. Kam s kamnom, pohorskim granitom? Skaljeno je veselje, ko se človek pomenkuje z ribniškim kamnosekom. »Veš, tako je,« mi je pravil, »da ne vemo, kaj bi začeli. Ko bi bil še za kaj drugega izučen, si ne bi belil las. Več kot polovica nas je, ki že od mladih nog klesemo granit.« Po tem pomenku so mi pred očmi prašne mestne ulice, leseni mostovi, novi jezovi central. Granita nikoli ne bo dovolj. Letos pa ga je preveč. Najbrž bodo morali neke tako urediti, da pohorski kamnoseki ne bodo utrpeli preveč izgub. Zaradi časnega zastoja in zapoznelih proračunov bo treba najti ustrezno rešitev. Upajmo, da jo bodo kmalu našli. Morda pa potrebujejo granit tudi drugod? Madžari se ne morejo pohvaliti z njim in še marsikak sosed ne.

8

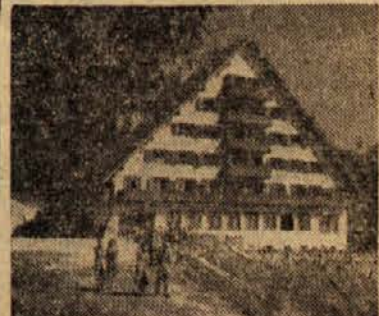
Kdor bo zdaj prišel na Pohorje, bo doživel dolgo pomlad. Semkaj prihaja bolj pozno. Letos je bila maha. Prav nič ni skoparila z nalivi in poplavi. Razbeshnela Dravinja je spet razorala strugo proti Zrečah, zadnji čas so se ji pridružile še Mislinja, Radoljna in drugi potoki. Tudi te potoke bo treba sčasoma ukrotiti, kot je ukročena Drava. V dravski soteski, pod vzhodjem Pohorja, bodo kmalu sama jezera, drugo ob drugem. Zdaj manjka samo še jezero pri Sent-obaltu. Podoba doline se je spremenila, ni je več za prepoznati. Voda je zalila staro cesto, mostove in hiše. Zalila je tudi spomine na pohorske šajke in splavarje. V samotnih grapah počivajo sprhnela kolesa venecijank in mlinov. Tudi žagarstvo se je poslovilo in postaja zgodovina. Pohorje s svojimi planinskimi kočami in hoteli, z jezeri in hidrocentralami, z novimi tovarnami v Zrečah in Bistrici, je dobilo poslednja leta povsem novo podobo. Ta podoba ni manj romantična in zanimiva. Ob njej raste mladi rod in z njim romantika novih dni.

Samotne in sončne so steze čez pohorske planje. Popotniku se bude na njih spomini. Spomini se združijo s sedanostjo, ko obstojiš pred moderno zgradbo pohorskega hotela, pred novo tovarno v Zrečah, ko obstrniš nad dravsko sotesko in se naslajaš nad očarljivo gladino jezer in mogočno gmoto jezo. Ko zapustiš temne lesove, stojiš ves sredi sedanosti. Sedanost je z veličastnimi storitvami človeških rok prodrla visoko pod vrhove pohorskih planin. Zato so sanje na planjah tako prijetne. V njih ni samo misel na minulo, v njih je vera v ustvarjalnost človeka, ki se tudi na tem lepem koščku slovenskega sveta bori za lepšo podobo in vsebino življenja.

Zbral in napisal
DRAGO VRESNIK

»Planinka« na mariborskem
Pohorju

Poštarski dom

našal »te pesmi zložene« in be-rail pri prijateljih in znancih. »da bi dali vsak en groš...«

Zdaj bodo po enem letu Skomarjani priredili »Vodovnikovo nedeljo«, ki je po odkritju spomenika postala njihov krajevni kulturni praznik. V začetku julija bo spet stari Medved pripeljal svoje skomarske pevce, da bodo zapeli priljubljene Vodovnikove viže. Vneti lovec Beskovnik pa bo dvignil na noge zeleno bratovščino iz pohorskih krajev. Složno bodo zasedli mize pri Juhartu in praznili kozarce. Kadar jih začne, ne nehajo radi. Vztrajajo do jutra in še en dan, če je treba, saj vztraja tudi godec Vodovnik pri svojem mehu.

6

Stari stric Simen, nekdanji Windischgrätzov pastir na Vitanjskih planjah, mi je tedaj, ko je postal že »ofar«, pravil, koliko se je svoje dni paslo živine po pohorskih planjah. »Cele žvaje smo gonili okrog Roglje,« se je hvalil. »V vsakem hlevu so imeli po deset do dvajset glav goveda.« Tedaj je bilo toliko pastirjev, da so se lahko »čez in čez« stegli, kot je pravil stric. »Živina se je na paši lepo zredila. Skodo so nam delale samo coprnice na Roglji. Ponoči so se na metlah pripeljele in plesale okrog vrha, da je še zdaj čisto okrogel. Naskrivaj so hodile v hleve sesat

7

»Kamen do kamna palača,« pravi pregovor. Pohorci bi lahko rekli: kamen do kamna tlakovana ulica, ali pa kvader do kvadra hidrocentrala in most. Že pol stoletja odmevajo krampi, klavira in dleta v kamnolomih granita v Oplotnici in Ribnici. Dolgi vlaki so odpeljali pohorski granit v Bosno, na avtoceste, v vasi in mesta širom po državi. Letos pa so zapore nevarno zaškrlepale. Nekako plaho odmevajo klavira v granitni industriji. Ni naročil

Prva mladinska delovna brigada gimnazijcev iz Trbovelj in Brežic, ki opravlja v Trbovljah delo pri rekonstrukciji ceste. Po vedrem prvem zboru koraka mladina po glavni trboveljski cesti.

PO POTI SLAVNE TRADICIJE

Mladinske delovne brigade so spet zastavile delo

Tudi v trboveljskem okraju se mladina v znatnem številu odavala delovnim akcijam, ki jih bodo letos opravile mladinske delovne brigade. Okrajni komite in občinski komiteji LMS so ob dobrih pripravah organizirali trije mladinski delovni brigadi, ki bodo deloma v trboveljskem in deloma v koprskem okraju pomagali pri raznih delih, v glavnem na cestnih delih in pri gradnji raznih komunalnih objektov in naprav.

S posvetovanja dolenjskih združnikov

V četrtek dopoldne so se zbrali v Novem mestu k posvetu vsi predsedniki in upravniki dolenjskih kmetijskih združnikov skupno s predsedniki občinskih svetov za kmetijstvo. S tovariši z okrajne Dolenjske zveze so razpravljali o ustanovitvi poslovnih zvez na območju okraja. V živahnem in plodnem razgovoru so se pomislili o vseh najbolj perečih vprašanjih kmetijstva in združništva na Dolenjskem, ki pričakuje od novih poslovnih zvez učinkovite pomoči za nadaljnji razvoj zadrug. Zlasti so se zanimali za to, kako se bodo vzdrževale kmetijske proizvodne zveze in s čim bodo razširjevale ter pospeševale kmetijsko proizvodnjo. Vsi so se strinjali s predlogom, da bi za zdaj ustanovili gospodarsko poslovno zvezo, v katero bi se vključila vsa dosedanja združena podjetja in vsa ostala gospodarska dejavnost, ki je bila doslej pri okrajni združni zvezi. Smatrajo, da je taka gospodarska poslovna zveza potrebna zaradi večje povezave, zadruga pa bodo preko nove zveze tudi deležne nastvarjenja dobička iz združnih podjetij. Predsedniki in upravniki iz Bele krajine so predlagali, da bi za belokranjske zadrge vprašanje posebej proučili na skupnem posvetu zadrug, občin in vodstev političnih organizacij.

Gradnja vodovodov na Dolenjskem

Danes dopoldne bo v Zdržiščnem domu v Ivančini gorici 3. redni občni zbor delegatov Vodne skupnosti Stična, ki gradi vodovod Stična - Trebnje - Dobrič. Delegati bodo pregledali dosedanje delo in sprejeli načrt za gradnjo v letošnjem letu, kakor tudi proračun, za katerega je potrebna pomoč v znesku 40 milijonov dinarjev. Nedavno je bila odobrena tudi pomoč 40 milijonov za nadaljevanje gradbenih del za belokranjski vodovod v Cernomlju, kjer so lani zgradili vodovod nad Dobričico. Letos bodo v Cernomlju zgradili vodovod, ki bo vodil od vodotoka, od katerega bodo vodo potiskale naprave, od tam pa bo samostojno vodilo v Cernomlje in ostale naselbine v okolici. Tudi v metuljski občini bodo nadaljevali gradbeni dela za tamkajšnji vodovod, za kar je odobrenih 19 milijonov din. Za nadaljevanje del na suhokranjskem vodovodu, ki naj reši stoleten problem Suhe krajine in njeno pomanjkanje vode, je bila prav tako odobrena pomoč 12 milijonov din.

RAZPIS

Komisija za volitve in imenovanja ObLo Ljubljana-Siška razpisuje

delovno mesto za upravitelja osnovne šole v Spodnji Siški, Ljubljana

Pogoji: učitelj(-ica) z daljšo prakso

Plača z dodatki po predpisih. Stanovanje ni zagotovljeno. Plačane prošnje za življenjepis pošljite na Tajništvo Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška, Zupančičeva ulica 8 do 30. junija 1956.

2397

KARTONAŽNA TOVARNA

LJUBLJANA — Čufarjeva ulica 16

SPREJME V UK

več valencev za kartonažno stroko

POGOJI: 4 RAZREDE SREDNJE SOLE

ZARADI DOGOVORA SE JAVITE OSEBNO S PISMENO PRIJAVO V TAJNISTVO PODJETJA.

Več novih izdelkov za potrošnjo naj bi izdelovala industrija v Celju

Na pobudo predsednika občinskega ljudskega odbora Celje je bilo v sredo v Celju posvetovanje direktorjev in drugih predstavnikov vseh industrijskih podjetij in obrtnih obratov na območju občine. Predsednik občine Andrej Svetek je na posvetu opozoril na kritiko prebivalcev, češ da celjska industrijska podjetja ne proizvajajo dovolj novih izdelkov za trg, zlasti še takih, ki jih na trgu primanjkuje, odnosno jih sploh ni za dobiti. Gre predvsem za razne nove proizvode, ki naj bi jih tudi nekatera celjska podjetja pričela proizvajati in si tako zagotovila trden gospodarski razvoj v spremenjenem sistemu investiranja. Spričo zmanjšanja investicijske dejavnosti v nekaterih podjetjih iščejo izhoda iz zagate. Tu je tudi vprašanje kooperacij med podjetji. Takega sodelovanja je bilo doslej v celjski industriji in obrti vse premalo. Nedvomno pa je spričo sedanjih kapacitet v industriji in obrti dovolj možnosti in poti za proizvodnjo raznih novih izdelkov za dnevno potrošnjo, gospodinjstvo, gradbeništvo itd. Seveda naj bi bili razni novi izdelki dostopni po sprejemljivih cenah. Upravičena kritika je zadelala tudi gradbeno podjetje, industrijo

gradbenega materiala in obrtnike. Industrija gradbenega materiala naj bi v sodelovanju s projektanti in gradbeniki izdelovala več različnih gradbenih materialov, gradbenih elementov in podobno. Doslej so podjetja premalo razmišljala o novostih, to je o izdelkih, ki bi bili bolj praktični, preprostejši in ceneji. Prav tako veljajo pripombe za obrtni sektor, ki nima svojih strokovnjakov za usmerjanje sortimana in oblik proizvodov. Zato naj bi pri reševanju teh problemov pomagali člani Društva inženirjev in tehnikov, deljeno po strokah. Marsikaj novega je moč doseči z neznatnimi vsotami vloženega denarja, odnosno tako, da se leta čimprej vrne skupnosti.

Poudarjeno je bilo, da celjska podjetja med seboj niso dovolj sodelovala, enako pomanjkljivost pa je zaslediti v teh ozirih med podjetji, občinami in okrajem. Nove naloge pa narekujejo v bodoče na tem področju več sodelovanja.

Ko govorimo o dvigavanju industrijske proizvodnje v skladu s potrebami in zahtevami potrošnikov, je treba pri tem misliti na smotnost in zdravo konkurenco med podjetji. Trenutno se pojavljajo tu in tam primeri, da več podjetij izdeluje enak proizvod, čeprav potrebe niso tako velike.

Glede osvajanja novih izdelkov naj povemo, da so v celjski Cinkarni pripravili 6 novih proizvodov, ki jih doslej niso izdelovali. Prav tako so letos začeli izdelovati v kooperaciji s Tovarno organskih barvil več novih artiklov, ki smo jih doslej morali uvažati za potrebe naše industrije.

V večje kooperacije je stopila tudi Tovarna emajlirane posode, in sicer s TAM v Mariboru, Agroindusom, tovarno štedilnikov TOBI, zagrebško tovarno »Gorane« in še z nekaterimi drugimi.

Na sestanku z direktorji in ostalimi predstavniki celjskih podjetij so med drugim tudi sklenili, da bodo v najkrajšem času priredili po strokah posvetovanje o tem, kako in katere proizvode bi v bodoče na novo izdelovala celjska podjetja. Pregledali bodo tudi sedanje možnosti.

V sodelovanju z občinskim

ljudskim odborom bo podjetje »Beton« sklicalo v Celju posvet predstavnikov vseh gradbenih podjetij, industrije gradbenega materiala, vse projektante in obrtnike, ki delajo za potrebe gradbeništva in izdelujejo opremo za stanovanja. Vodstvo Tovarne emajlirane posode bo priredilo posvetovanje sorodnih podjetij

kovinske stroke. Za večje sodelovanje v strokovnih vprašanjih v mizarstvu, tapetništvu in drugih obrtnih strokah naj bi skrbelo Društvo inženirjev in tehnikov.

Prve razprave o omenjenih vprašanjih kažejo, da bodo nekateri podjetja v Celju začela bolj trezno razmišljati o zahtevah današnjega trga.

F. K.

Lovska nedelja na Predmeji

Tam, kjer se svet iz Zasavja prebota v Savinjsko dolino, je znamenita Predmeja. Tod čez so nekdo vozili tovornjake svoje težke tovare, zdaj po lepo speljani cesti vodi tod najkrajša pot iz zasavskih revirjev v Savinjsko dolino. Šoferji je imajo raj, kot ozko cesto ob Savi, čeprav je strma in polna ovinkov. Na sedlu, med Mrzlico in Partizanskim vrhom, vas tik ob cesti pozdravi lična lovška kočija, ki so si jo v zadnjih letih postavili s skromnimi sredstvi trboveljski lovci. Vse okoli kočije, na pobočjih Mrzlice in Partizanskega vrha, se razteza lovski revir, bogat zlasti na arjadi, ki se je ob gojitveni skrbi lovške družine izredno razmnožila. Ko vas v zgodnjih jutrih zanese pot po tej cesti, boste skoraj zanesljivo na cesti ali pa tik ob cesti srečali srno z mladimi, a tudi srnjaka, če boste iznenada prišli izza ovinka.

Predmejo in prirodno lepo okolico ob lovski koči so začeli kaj radi obiskovati tudi turisti in izletniki. Lovska družina se je zaradi tega odločila, da bo kočjo deloma povečala in v njej uredila skromnejše gostilno, v katerem bo izletnik našel prijetno gostoljubje. To nedeljo prireja lovška družina ob svoji koči veliko lovsko prireditev, na kateri bodo lovci razen nagrajenega streljanja prikazali tudi razne značilnosti iz lovškega življenja, svoje običaje, a tudi vedro voljo, v kakršni pre-

žive svoj čas v lovskem revirju. Iz Trbovelj do kočje na Predmeji boste lahko prišli brez posebnega truda, saj vam bo na razpolago avtobus, če bi vas ne mikala peš hoja.

(2)

Lovska kočija trboveljske lovške družine na Predmeji nad Trbovljami, kjer bo to nedeljo zanimiva lovška prireditev

Splošno gradbeno podjetje

»BETON« — CELJE

poziva vse svoje delavce in nameščence

ki še niso prejeli pripadajoče plače iz dobička za leto 1955, da isto dvignejo do 31. avgusta 1956 pri direkciji podjetja v Celju, Ljubljanska cesta 16.

C 168

IZPRED SODIŠČA V LJUBLJANI

Z mesarskim nožem se jih je lotil

Jože Glavič iz Podsmreke pri Ljubljani je po poklicu mesar. Letos konec januarja je klal pri sosedih prašica. Že tu je pogledal nekoliko preveč v kozarec, zato se je odločil, da bo obiskal le gostilno na Dobrovi. Tu je našel večje družbo domačih fantov. Ko je bil že precej okajen, je začel brez vzroka izvirati goste. Izvekel je iz žepa mesarski nož in si ga zataknil za skorejen. Ko se nekateri fantje odpravljali domov, se je z nožem v roki zaletel najprej v tenege, ki ga je pa odbil s kosom. Potem je na tem je z nožem navlčil na drugega. Ko je ta dvignil roke v obrambo, mu je zasadel nož v desno zapestje in mu prerazl kite. Za tem pa se je dvignil pred gostilno eden izmed fantov, ker je nameraval vzeti svoje kolo. Glavič je v navalu svoje besnosti zahodel tudi njega v desno stran hrbta. Glavič je nato pobegnil, napadence pa je mahnil za njim, pograbil kol, in ga z njim udaril s tako silo po glavi, da je dobil zlom lobanjskega

dna, pretres možganov in raztrganino na glavi.

Glavič je bil obsojen zaradi suravega napada na deset mesecev zapora. F. G. ki je poškodoval Glaviča, pa na šest mesecev zapora.

-k

Pijača ga je zavela h goljufiji

Rudolf Kautzlar je v svojih 51 letih premenjal že precej služb. Izpučen je za parketarja, pa se mu je zdelo to delo pretežko, zato se je odločil, da bo postal slikar. Z namenom fotografiranja podjetij v Zagrebu, ki ga vodi nek njegov znanec, so se pogodili, da bo zanj zbiral naročila po Gorenjskem. Delo je kar dobro uspevalo, saj si je marsikdo zaželel povečati fotografijo, ki mu je dragocen spomin. Zgovornemu potniku pa je bilo tudi težko odreči.

Kautzlar je zbral tako v kratkem času preko sto fotografij. Pri strankah je pobral hrkati z naročilom tudi akontacijo, od katere si je smel po dogovoru s podjetjem odhrati 30 odstotkov od celotne cene izdelka. Vse bi bilo v redu, če bi mu ne začelo manjkati denarja za plačilo in si ne bi hotel privoščiti celotnih akontacij. Da bi prikri svoje početje, je strankam izdajal kopije naročil, originalov in fotografij pa podjetju v Zagreb sploh ni pošiljal, ampak jih je imel razmetane kar v svojem kovčku. Ker je obljubljal strankam, da bodo dobile povečane fotografije nekaj tednih, svoje obljube pa ni izpolnil, so ga nekateri izmed njih ovadili zaradi goljufije. Poizvedbe so pokazale, da je opetnastiti 94 strank za skupno 79.750 din. svojega delodajalca pa še za 35.570 din.

Sodišče ga je obsodilo zaradi obrtnega goljufije na osem mesecev zapora.

-k

Zaradi slabe vzgoje na kriva pota

Triindvajsetletna V. G. je preživela v svoji rani mladosti maršarski, kar ji je zagrenilo življenje. Starši se niso zanimali, tako da je šla zaradi njihovega pijančevanja k tuji hiši kot renjenka. Okolje pa se tudi s tem ni spreminilo. Razen slabega ravnanja, jo je spremljal tudi glad. Zaradi lakote je stegnala prste po tuji lastnini. S tem pa je začela tudi moralno propadati. Prvi tatvini so sledile še druge. Največ je pokradla svojim rednikom, splazila pa se je tudi v stanovanja sosedov.

V letu 1952 je v zvezi iz zaklenjenomare v kuhinji rednice 2000 din gotovine v novembru 1954 je vdrila v zaklenjeno stanovanje neke sosedice in odnesla par ženskih čevljev ter volnene nogavice, marca 1955 pa je v zvezi iz kamre druge sosedice par ženskih gumijastih škornjev in tri pare ženskih nogavice. Razen teh tatvin jih je bilo še več drugih, ki jih okodovanci niso razpoznali. Ugotovili pa so, da ji tudi goljufanje ni bilo tuje, saj je avgusta 1954 natvezila nekemu moškemu, ki ga je poznala, da potrebuje za četrto uro njegovo zapesno uro, ki je pa lahko vernež ni več videl.

Pred sodniki, ker se je razvijala ta žalostna slika življenja mlade dekleta, je obtožena nastopala precej drzno. Kljub temu pa so ji izrekli za vloženo tatvino in goljufijo le deset mesecev zapora in dali še enkrat možnost, da krene na pot poštenosti, s katero je bila že precej zdrsnila.

J. Z.

Za stolčki še mizice za angleške televizijske gledalce

Nedavno je izdelal litijski ZALES — Zasavska lesna industrija — več tisoč nizkih stolčkov z ovalastimi sediščem in v lični rdeči barvi za gledalce televizijskih oddaj. Te stolčke je naročila neka angleška veletrgovina in je podarila vsakemu kupec novega televizijskega aparata toliko nizkih prenosnih stolčkov, kolikor ima družinskih članov.

Na Angleškem so bili z izdelavo zadovoljni, zato so zdaj naročili v Sloveniji spet novo vrsto blaga, to pot male kvadratne mizice na kolesih, kamor bodo postavljali televizijske aparate in jih bodo lastniki po mili volji prestavljali brez večjega napora v stanovanju. Te vrste mizic bodo lahko uporabljali tudi kot servirne mizice za postrežbo gostov, ker imajo razen plošče tudi posebno polico.

Naročilo televizijskih mizic je prevzelo znano mizarstvo podjetje za specialna dela SORA v Medvodah.

Delovni kolektiv medvodske »Sore« je seveda vesel tega naročila, ker je dobil s tem priznanje za svoje izdelke tudi od razvajenih inozemskih naročnikov.

»Sora« — tovarna specialnih mizarjskih izdelkov je bila ustanovljena pred petimi leti iz nekdanje majhne mizarске delavnice v Stanečičih pri Medvodu. Leto 1950 so se preselili v Medvode v že na pol porušeno stavbo, ki so jo z velikim pogumom začeli obnavljati in jo uredili za poslovanje. Sedaj pa se mizarstvo »Sore« tako veča, da grade že v trakt.

Letos poteka majhen jubilej tega kolektiva. Ob ustanovitvi je štel komaj 35 ljudi, vrednost njihove storitnosti pa je znašala 34 milijonov din. Zdaj je kolektiv močno narasel, šteje 156 delavcev, od tega je v »Sori« zaposlenih več kakor polovica žensk.

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Semiš čevlji bodo kot novi, če jih zbiramo s petrolejem.

Zimsko obutev gojzice, škornje in podobno, najbolje shranimo, če jih namažemo z mešanico 1 dela govejega olja in 3 delov ribjega olja.

Kostna juha postane rada kalna. Zato kosti prej prepražimo in jih nato zalijemo z vodo.

Predposteljnice iz ovčje kože čistimo tako: v mlačno milnico ali raztopino praška pomakamo ščetko in krtačimo kožuho. Milnico večkrat menjamo. Nato splaknemo z mlačno vodo, v katero smo kani nekaj kapljic glicerina. Ko delo končamo, mora biti voda popolnoma čista. Oprano kožo napremo na desko, jo okrog in okrog pritrdimo z žeblički in pustimo, da se posuši. Kožo moramo sušiti v senci. Ko je suha, jo stopamo in razčesamo.

Kvačkanih prtičev ne likamo, pač pa jih po pranju pomočimo v raztopino želatine in mokre napremo na desko ter počakamo, da se posuše.

Perje se v blazinah močno zapraši in ga je treba kdaj pa kdaj oprati. To pa napravimo takole: perje stresemo v platneno vrečo in jo trdno zavežemo. Le-to postavimo v škaf in polijemo z mlačno milnico ter gnetemo in milnico večkrat menjamo. Nazadnje izperemo v mlačni vodi, ki jo menjamo tako dolgo, da je čista. Nato vrečko privežemo za vse štiri vogale in vodoravno napremo med dva droga ali dve vrvi, najbolje na soncu, da se dobro presuši. Preden denemo perje nazaj v inlet, le-tega operemo in na zadnji strani namažemo s parafinom ali smolom. S. B.

Kaj ugiba?

Ne preračunljivost

ampak interesi naj odločajo pri izbiri poklica

Zaključek šole je. Tisoče in tisoče mladih ljudi se bo odločalo. Mnogi bodo skrbno prebirali prof. Bertoncija publikacijo O izbiri poklicev. Iskali bodo mesta, ki bi se jih odkrito razveselili. Mnogo jih je že dni iskalo nasvetov v poklicnih svetovalnicah.

Tam, kjer so v zaključnih razredih različnih šol dosti govorili o poklicnem svetovanju, so mladinci vprašanja v sebi laže rešili.

Odkar tudi pri nas posvečamo več pozornosti izbiri poklicev, opažamo, da se je odločanje mladine premaknilo z mrtve točke.

Nič več ni samo šivilj na ženski strani in mehanikov na moški.

Se vedno pa pri mnogih prevladuje mnenje, češ tja moram, kjer bo najprej kos kruha. Trenutno je taka odločitev dobra, toda vprašajmo se, kako je mlademu človeku, ki je ob pisalnem pulnu ves nesrečen, ker ni izbral prav.

Takole mi pripoveduje mlada žena: »Sem knjigovodkinja. Saj dobro zaslužim. Toda delati tam mi je neznosno. Moj oče je bil le računar in je želel, da mi v življenju ne bo treba mnogo fizično delati. Danes sem vsa nesrečna. Kadar zagledam na cesti skupino šolskih otrok, mi je hudo žalostno kajne! Temu primeru bi se lahko pridružil še mnogo takih nesrečnikov. Ne gre le za nesrečo, nego predvsem za vprašanje, kako tak ponesrečen obrtnik, uslužbenec ali kvalificiran delavec svoje delo opravlja. Kakšna je njegova storilnost?

Zato ne računajmo, starši. Prislusnimo otrokovim željam in predvsem njegovim interesom ter zmogljivosti. Tako kot ne bo šibak otrok kovač, ne bo prodoren mislec pometač. Jasno je, da moramo otroka zelo dobro poznati. Nič ne skrivajmo njegovih pozitivnih in negativnih lastnosti in črt značaj, ko se posvetujemo s poklicnimi svetovalci.

Napravimo pa za našega otroka vse, da mu bo delo v življenju lepo in zanimivo.

Vaša NOVA OBLEKA

Bombažasta blaga so skoraj vsako letoje prav priljubljena za poletne obleke. Za službo, delo in sploh za obleko, ki jo oblečete vsak dan, je tudi najbolj praktično tako blago. Operete ga, lepo zlikate in prijetno se počutite v taki obleki. Šivilena in razna druga blaga ne morete prati kadarkoli, zato že zdaj niso tako praktična za vsakdanje obleke kot pa pralno blago. Pa ne le vsakdanje, tudi obleke za bolj praznične priložnosti so iz pralnega bombažastega blaga prav ljubke. Le nobenih predsojlov pred bombažastimi tkaninami. Po svetu se bombaž zelo uveljavlja: od vsakdanje do razkošne večerne obleke, vse je lahko iz bombaža. Seveda je res, da po svetu predelujejo bombaž na razne načine, apretirajo ga z raznimi snovmi, da se ne mečka, da dobi drugačen lesk itd. Medtem ko je pri nas predelava bombaža še bolj skromna. Vendar ga dobite že tudi v raznih vzorcih in barvah in njega si lahko sestijete obliko, ki jo nosite od jutra do večera. Vendar je pa nekaj drugega: blago za bombažasto obleko je v primeri z dragimi šiviljami razmeroma poceni, tako da že zaradi tega pomisljamo, če bi ga kupili. Zato je najbolj, če skušate urediti tako, da vas delo stane kar najmanj, ker končno bombažaste obleke ne nosite veliko delj kot eno sezono. Ker jo pogosteje perete, ne tudi hitreje strga in prej obledi. Zato vam pa ne bo toliko žal za njo, če boste kar najceneje prišli do nje. Zato pa, skušajte si obleko za vsak dan sestiti same. Pri našemo vam v pomanjšanem merilu kroj za prav ljubko tako obleko. Naša je modra z belimi pikicami. Seveda ni rečeno, da morate tudi ve kupiti tako. Vsekakor je pa za ta kroj primeren droben vzorec. Drobnost vzorčastih bombažastih tkanin je pa v trgovinah kar precej na izbiro, za vsako starost, za vsako postavo in tudi za precej raznih priložnosti.

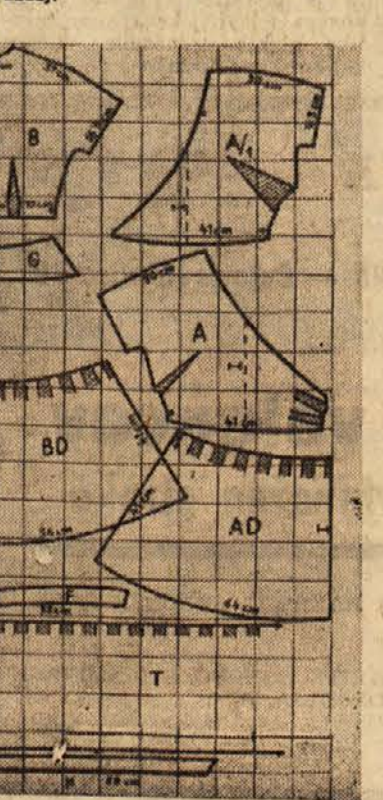
Obleka, ki vam jo kaže slika, je prav preprosta, ljubka, s širokim, v drobne gubice položenim krilom, ki ima malo, pod polovico široko, v enake gubice položeno volano. Gornji del je prekrit preko spodnjega in se zavezuje s pasom na hrbtu. Rokavi so kratki in kimono. Izrez v obliki črke V je izpo-

polnjen s preprostim, toda lepim ovratnikom.

H kroju ni treba nobenega posebnega popisa. Vsak kvadrat ustraja 10 cm v resnici. Kroj je pa prilejen za 92 cm prsne širine. Blaga pa potrebujete približno 6 metrov. Seveda pa lahko naredite krilo ožje in s tem prihranite na blagu 1 meter ali pa še celo več.

Razlaga:
A = prednji desni del. A/1 = prednji levi del. B = polovica hrbtnege dela. AD = prednji gornji del krila. BD = zadnji gornji del krila. T = volana, široka 33 cm, dolga pa 4,75 m. F = zavijki na rokavih. H = pas. G = ovratnik. I = sredina spredaj. II = sredina zadaj.

Pikčasta garnitura za sončenje

PLOSKA NOGA - zaradi površnosti in nečimernosti

Milijoni trpe zaradi tega. Mnogi celo vedo, kaj jim je. Ničesar pa ne ukrenejo. Zdi se jim, da je nekaj naravnega, ali pa so prepovršni, da bi šli k zdravniku in menijo, da bi se osmešili. Potem pa je prekasno.

Gre za ploske noge.

Le majhen odstotek ljudi se rodi s to napako, nekateri jo dobe zaradi posledic rahitičnih obolenj ali pomanjkanja vitaminov D.

Poglaviti vzrok pa je človeška površnost. Začenja se z nečimernostjo mladih, sijočih staršev, ki bi radi čimprej videli tekati svojega otročka. Toda ubogo dete je še prešibko, da bi postalo zvezda domačega cirkusa. Namesto da bi pustili, naj se otrok čimdlje plazi po tleh, kar med drugim krepi tudi hrbtno mišičevje, ga postavljamo na njegove šibke nožice.

Komaj odraste, pa človek podleže lastni nečimernosti: ozki čevlji, čevlji z vsemi mogočimi pasovi, visokimi petami; vse to so sijajna sredstva, da dobimo ploske noge.

Nekateri govorijo o poklicni bolezni. Deloma drži. Zlasti človek v pubertetni dobi, ko se kosti še razvijajo, zlahka dobi ploske noge. Najbolj ogroženi so natakarji, tekači, brivci, frizerke in prodajalke. Nevarnost narašča s telesno težo. Kajti noge morajo marsikaj prenesti.

Kakor marsikje so tudi tukaj najbolj zanesljivo opozorilo bolečine. Zaznamo jih najprej v podplatih, pa od skočnega zgiba vse do hrbta. Potrditev ploske noge najdemo v hoji. Značilna, nekoliko štorasta hoja z navzven usmerjenimi konci mi nog bo skoraj gotovo pomenila ploske noge. Človek s to napako slabo

prenaša dolgo pešačenje, brz se utruji in začuti ostre bolečine mišičevja. Navadno pa te nadloge pri počitku zelo hitro izginejo in to človeka potolaži, da se zlepa ne odpravi k zdravniku.

Da — k zdravniku! To je edino pravilno napotilo. Cim prej k zdravniku, tem bolje! Kajti od prve, opisane stopnje ni daleč do naslednje, ki je zvezana s precej hujšimi bolečinami, pa nazadnje do tretje stopnje, ko zdravniška pomoč nič več dosti ne koristi.

V drugi stopnji ploske noge oteče okolica nartiti in kosti ter

Kadar imamo delo na vrtu

često dobiva rdeče madeže. Mišičevje ob piščali je boleče nategnjeno. Človek dobi celo temperaturo. To bi bili hkrati simptomi za sklepni revmatizem ali razna kostna obolenja. Toda ker noga leži plosko na tleh, vemo, za katero bolezen gre. Vsak premik je zvezan z ostrimi bolečinami.

V tretji stopnji je bolezen že tako napredovala, da kosti in

sklepne vezi otrpnejo. Bolečine popuščajo, človek se sicer premika — toda le na kratke razdalje. Delovna sposobnost je zelo omejena.

Zato je vsako odlašanje pri iskanju zdravniške pomoči obsojano vredno. Razen zdravniškega pregleda pa naj veljajo tudi navodila: Dajmo otrokom čim več vitamina D, svetlobe, zraka in sonca; zmerno gojimo sport; hodimo bosi in nosimo udobne čevlje. Nožne konice naj bodo naravnane naprej, kvečjemu nekoliko navznoter. Saj se sponjanci zapuščali sledove z navznoter obrnjenimi prsti. Tako se manj utrudimo. Dandanes namreč vse preradi rešujemo takook sem utrujeni!

Sodobno gospodinjstvo

Izšla je 4. številka revije »Sodobno gospodinjstvo«. V njej imamo najdemo slovenska in nova gospodinjstvena aparatura, nato pa članek Franja Perčiča »Vloga gospodinjstva v gospodarskem procesu«. Tovarišica Andreja Grum na v članku »Prenajanje bremen v gospodinjstvu obravnava, kako pravilno prenašamo razne drobne predmete in kakšne pripomočke imamo za to. Ivan Klemenčič piše o sodobni peči, ki naj bo bolj praktična in ekonomična. V reviji je še nekaj drugih praktičnih napotkov in delnik z recepti za teden dni.

Vampi na švicarski način

Kilogram vavpov kuhamo v mehkega in jih narežemo na tenke rezance. Na drobno narazemo čebulo in jo vremo v razbeljeno surovo maslo. Dodamo nekoliko zarumeno, damo vampo, 3 žlici moka, rastlinskega olja, 3 žlice mleka in četrti litra juhe. Vampo osolimo in jih pustimo vreti približno pol ure. Nazadnje dodamo malo kumina. Na mizo jih postavimo z opečenim kruhom.

Prezorela zelenjava ni dobra

Kakovost zelenjave ni odvisna samo od sorte in časa setve, oziroma saditve, temveč tudi od stopnje njenega razvoja. Često se jezimo, ker so n. pr. kolerabice lesnate, zeljavo glave razpokane, redkeve puhle, radiš grenaki in še na mnoge druge neprijetne lastnosti zelenjadi. Sodimo, da smo zelenjavo pravilno go-

jili, ker sicer nastopajo te lastnosti lahko tudi pri prav mladi zelenjadi. V glavnem pa vendar razlikujemo dve vrsti zrelosti: uporabno in botanično. Za vrtničkarja, ki ne prideluje semena sama, je posebno važna uporabna zrelost, to je tista stopnja razvoja posameznih vrst zelenjadic, ko jih lahko odrečemo ali pa izrumimo za uporabo. Ta stopnja razvoja pa je močno odvisna od vremena in tal. V suhih tleh in v sušni dobi nastopi prej, v težkih tleh in vlažni dobi pa kasneje. Od dobrih vrtnih tleh to razlike niso bistvene, zlasti če ob suši pridno zalivamo. Spravljanje zelenjadi je treba prilagoditi tudi namenu uporabe. Tako n. pr. star radiš ne moremo več uporabiti za solato, ker je trd in grenak, lahko pa ga uporabimo za špinado. Strobnice glede tega ne povzročajo težav, ker je zrnje prav tako uporabljivo kakor strožje. Ničesar pa ne moremo napraviti s solato, ki je ušla v cvet in tudi lesnate kolerabice kvečenau lahko vržemo na kompost. Prav tako bi lahko rekli o prezrelih belušnih brstih, o puhli redkvici in staremorenčiču. Ko se zelenjad približuje botanični ali semenski zrelosti, narašča v njej odstotek lesnatih, (celuloznih) vlaken, ki so za človeka skoraj popolnoma neuporabljiva. Zaradi tega moramo odrezati zelenjad v času, ko ta odstotek še ni prevelik. Prav zaradi tega moramo tudi stalno stremeti za najboljšimi sortami zelenjadi in še mod temi stalno izbirati — to je odstranjevati slabe, ali pa odbirati najboljše. Pri odličnih sortah odstotek (lesnatih) vlaken počasi narašča. Zato lahko zelenjad dolgo ostane na vrtu — pridelek bo torej večji.

Vidimo, da nam ta uporabna zrelost lahko povzroča precej skrbi, zlasti če ne skrbimo za tako imenovane novotarije v zelenjadarstvu. Vsaka gospodinja pa prav dobro ve, da mora fizio grmičar obdržati, dokler je popolnoma mlad, ker je kasneje tako trd, da ga v strožju ni mogoče več jesti. Nasprotno se pa pri nekaterih kakovostnih sortah visokih maslenec uporabna zrelost raztegne skoraj do botanične zrelosti. O takšnem ~~čakala kmalu zavazi vaa okolica in vsi~~

Kako kombiniramo barve

kadar slikamo stanovanje

Znano je, da imamo več osnovnih barv — rdečo, modro, rumeno itd. Razen tega imamo tudi kombinirane barve, kot sta zelena, oranžna, vijolična. Vemo tudi, da je barv ogromno in da jih dobimo z medsebojnim kombiniranjem zgoraj omenjenih. Če še vemo, kako so barve razdeljene, jih bomo lahko bolje in laže kombinirali ob vsaki priložnosti bodisi pri oblačenju, urejanju stanovanja itd.

Po svojem nastanku so barve razdeljene v tri skupine: v primarno, sekundarno in terciarno. Primarne so osnovne barve, ki jih ni moč dobiti z mešanjem drugih: rdeča, podobna barvi rdečega muškata, rumena kakor zreli limona in modra kakor nebo po sončnem zahodu. V drugo, sekundarno skupino sodijo barve, ki so nastale z mešanjem dveh barv iz prve skupine, a v enakih količinah: oranžna barva, nastala z mešanjem rdeče in rumene, zelena iz rumene in modre in vijoličasta iz rdeče in modre. V tretjo, terciarno skupino sodijo tiste barve, ki so nastale z mešanjem barv iz prve skupine, s tistimi iz druge: rumeno-oranžna, rdeče oranžna, rdeče-vijoličasta, modro-vijoličasta, modro-zelena in rumeno-zelena.

Kot vidimo, nimamo tu niti bele niti črne barve. Skupaj z vsemi toni sive barve sodita namreč v tako imenovano skupino nevtralnih barv. Le-te lahko dodajamo vsem ostalim barvam, pri čemer pa se spremenijo samo ton barve. Pri dodajanju pa ne smemo pretiravati, kajti z odvečnim dodajanjem bele barve utegne barva učinkovito mrzlo. Če pa pretiravamo s črno barvo, utegne biti barva mrtva...

Razen tega lahko barve razdelimo tudi na tople in hladne. Med prve sodijo: rdeča, oranžna in rumena ter vsi toni, v katerih prevladuje ena izmed teh barv. Med hladne barve pa sodijo modra, zelena in vijoličasta in vsi ustrezní toni.

Pri odpiranju in kombiniranju barv moramo upoštevati tudi velikost posameznih površin. Za največje površine bomo izbrali svetle tone, čim manjša je površina, tem bolj močna je lahko barva. Če je na primer največja prosta površina v sobi zid, je treba zidove vedno prebarvati v svetlih tonih. Vrstni red prostih površin po velikosti bi bil približno takšenle: 1. zidovi, 2. tla, 3. zavese, 4. strop, 5. kavč, postelja ali divan, 6. leseni deli pohištva, 7. veliki naslanjač, 8. mali naslanjači in 9. čisto majhni kosi, na primer blazine.

Najbolje je, da izberemo barvo, ki nam je najbolj pogodu, kot

glavno. Vse ostalo pa vskladno z njo. Katere barve je moč kombinirati z glavnimi barvami, rdečo kot glavno barvo se zdaj dajo siva, rumena, svetlo modra. Z oranžno se skladajo vijoličasta, svetlo modra in temno modra, z rumeno modra, svetlo temnozelenka. Z zlato barvo skladata sivozelena in rdeča, temnozeleno kombiniramo s svetlo rumeno in drap barvo, s svetlo zeleno — rožnato in nežno vijoličasto, z modro kombiniramo rumeno in oranžno (na majhnih površinih), z rjavo kombiniramo rumeno, svetlo modro, svetlo zelena ali rožnato. Barva, ki jo izberemo

Oblekko iz belega tankega platna ki ima zraven tudi bolero, obarvano s vezanimi jagodami v svetlo belnem vbođu

za glavo in ki prevladuje, je velikih površinah svetla in modra, silih površinah pa izrazita. Vse te podrobnosti je treba upoštevati, tako pri pleskanju, kot pri nakupu pohištva, zavese in pregrinjav, res doseglji zabavni učinek

ŠOLSTVO

OBJAVA

Kuratori študentskih domov in menz Univerze v Ljubljani objavljajo, da se morajo vsi dosedanjí abonenti študentje Osebnosti študentske menze v Ljubljani, ki ne stanujejo v študentskih domovih in se nameravajo tudi po 1. 9. 1956 abonirati v OŠM, prijaviti pisмено Osebnosti študentski menzi, Ljubljana, Miklošičeva c. 5, najkasneje do 23. junija 1956.

Prijavi morajo priložiti:

1. potrdilo o opravljenih izpitih od matriculacije dalje;

2. potrdilo o premoženjskem stanju staršev;

3. potrdilo o višini štipendije.

Prijavni rok za študente-novince, ki se nameravajo v letošnjem študijskem letu vpisati na Univerzo ali na Akademije pa je do 31. julija 1956.

Novinci morajo priložiti prijavi:

1. potrdilo o imovinskem stanju staršev;

2. priporočilo mladinske organizacije.

Vsi, ki se ne bodo prijavili do gori navedenih rokov, ne bodo deležni znižane cene v menzi, ki jo uživajo študentje.

OBJAVA

Kuratori študentskih domov in menz Univerze v Ljubljani objavljajo, da se morajo študenti-novinci prijaviti za sprejem v študentske domove in menze v Ljubljani v času od 17. junija 1956 do 31. julija 1956.

Prosilec naj vlagajo prošnje na nasledov:

Uprava Akademskega kolektiva, Ljubljana, Titova 52a.

Prošnji je treba priložiti:

1. Spricčevalo o dokončani srednji ali nižji enaki šoli;

2. potrdilo o imovinskem stanju staršev;

3. priporočilo mladinske oziroma študentske organizacije;

4. dopisnico s točnim naslovom prošilca.

RAZPIS

Industrijska rudarska šola v Trbovljah bo v šolskem letu 1956/57 sprejela v I. razred rudarskega oddelka 50 učencev, v I. razred elektro oddelka pa 15 učencev.

Pogoji za vpis:

V rudarski oddsek bomo sprejeli mladince, ki so dovršili najmanj 5 razred osnovne šole in bodo v letošnjem koledarskem letu dopolnili 15. leto starosti ter so duševno zdravi, telesno dobro razviti in sposobni za rudarsko poklic, kar bo pri sprejemu ugotovili šolski zdravnik.

V elektro oddsek bodo sprejeti učenci, ki so z uspehom dovršili 4. razrede gimnazije ali osemletko in so telesno in duševno zdravi.

Mladinci, ki se žele vpisati v enega izmed navedenih oddelkov, morajo upravitelji šole predložiti:

1. prošnjo, kolkovano s 36 din;

2. zadnje šolsko spricčevalo;

3. izpis iz rojstne matične knjige;

4. potrdilo o premoženjskem stanju;

5. potrdilo o stalnem bivanju;

6. zdravstveno kajžico, ali pa potrdilo pristojnega Zavoda za socialno zavarovanje, da zdravstvene knjižice niso prejeli.

Učenci prejemajo v šolskem letu redne mesečne nagrade od 2000 do 4000 dinarjev in posebno mesečno nagrado, katere višina je odvisna od marljivosti pri učenju. Razen tega prejmejo učenci vsako šolsko leto zaščitno obleko in obutev.

Pri šoli je internat, v katerem imajo učenci odlično oskrbo in pomoč pri učenju.

Vpis traja od 11. junija do 1. septembra tega leta. Učenci se lahko vpišejo osebno ali pa pošljejo prošnje z vsemi dokumenti na naslov: Industrijska rudarska šola, Trbovlje. Vsa podrobnejša navodila o vpisu in šolanju daje uprava šole.

Uprava šole

RAZPIS

Telegrafsko-telefonska šola v Ljubljani razpisuje sprejem učencev v I. razred industrijskih šol za šolsko leto 1956/57, in sicer:

v Industrijsko šolo v Ljubljani — oddelke za št. mehanike — 30 učencev;

v Industrijsko šolo — oddelke za št. monterje — 30 učencev.

Kandidati ne smejo biti starejši od 17 let ter morajo imeti najmanj štiri razrede srednje šole ali popolno osemletko.

I. JAVNA LICITACIJA

VOJNA POŠTA 7250/27, ZAGREB

bo imela dne 2. julija 1956 ob 9. uri v svojih prostorih

I. JAVNO LICITACIJO

za izdelavo strelovodnih naprav na ozemlju LR Hrvatske in LR Slovenije

- Proračunska vsota 37 milijonov din
- Rok dograditve 30. november 1956

Elaborati so na vpogled v prostorih Vojne pošte 7250/27, Zagreb, Dom JLA, kjer lahko dobite tudi stroškovnike z navodili za sestavo ponudbe, in sicer na pismono zahtevano zainteresiranega podjetja.

Pravico do udeležbe pri licitaciji imajo vsa registrirana podjetja, ki se ukvarjajo z gornjimi deli.

Komisija sprejema ponudbe do določenega dne in ure.

Iz pisarne VP 7250/27, Zagreb

743

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. junija ob 16: Carlo Goldoni: »Lažnik« — v gledališču. Izven in za podoželje; ob 20: Carlo Goldoni: »Lažnik«, izv. Predstava na Pungartu, ob slabem vremenu v gledališču.

KINO

»STORŽIČ«: Ob 8.30 in 14 francosko-nemški barv. film: »Cigan baron«. Ob 16, 18 in 20 angleški film: »Razdvojen srce«. V glavni vlogi Yvonne Mitchell.

LETNI KINO »PARTIZAN«: Dvojni spored ob 20.30 premiera italijanskega filma: »Na robu propada« in premiera ameriškega filma: »Grofica Valevska«. V glavni vlogi Greta Garbo. Začetek predstave zadnjega filma ob 22.15.

IZ DOMŽAL

Ameriški barvni film: »Do zadnjega«. Predstave ob 16, 18 in 20.

Z BLEDA

Ameriški barvni film: »Nežna pesem«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20.30.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima dr. Stanka Rosenstajn, Javorniška pot št. 24.

Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 17. junija, Viktor Pirman, brivski salon, Cesta maršala Tita.

KINO

»RADIO«: Ameriški film: »Kraljica Kristina«. Predstavi ob 18 in 20. — V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10 matineja mladinskega filma.

»PLAVZ«: Ameriški film: »Tarzan in njegova prijateljica«. Predstavi ob 18 in 20. V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10.30 matineja mladinskega filma.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»SVOBODA-CENTER«: Franc. film: »Lisbonske noči«.

»SVOBODA-TRBOVLJE II.«: Arg. film: »Vojna Gavčeva«.

»SVOBODA-DOERNA«: Nem. film: »Gospodična Casanova«. Predstave ob 15, 17 in 19.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO

»PARK«: Francoski barvni film: »Grof Monte Christo II. del«.

IZ ROGASKE SLATINE

Nemški film: »Fanfare ljubezni«. Predstavi ob 16.30 in 18.

»KONTAKTOR«

zastopstvo inozemskih tvrdk
BEOGRAD, Pariska 13/III

obvešča svoje poslovne prijatelje, da je dobilo novo številko tekočega računa

10-JUB-6-T-91

pri Jugoslovanski banki za znanje trgovino, Beograd

Vsa vplačila izvršuje v prihodnje na zgornji tekoči račun.
2167

UPRAVNI ODBOR PODJETJA »INSTALACIJA«
LJUBLJANA — KAMNIŠKA ULICA

razpisuje naslednja mesta za:

kalkulanta

z daljšo prakso v železninarsko-kovinski stroki

trgovskega pomočnika

železninarske stroke za delo v skladišču podjetja

vajence

za kleparstvo, vodovodno instalacijo in centralno kurjavo

Pisne ali ustne ponudbe pošljite na upravo podjetja, Ljubljana, Kamniška ulica.

Prodamo osebne avtomobile

znamke MERCEDES 170 V ter avtomobil
LANCIA APRIL in OPEL KADET

Vozila so v odličnem stanju, cena ugodna. — Ogled je možen vsak dan v Ljubljani, Zaloška cesta 25.

2391

PODJETJE »SVILANIT« — KAMNIK

razpisuje delovno mesto

tehničnega vodje

Pogoji: Tekstilni tehnik z 10—15-letno prakso v svilarski stroki, da je opravljal funkcijo obratovodje ali tehničnega vodje najmanj 5 let

in

inženirja kemije

Pogoji: Praksa v tekstilni stroki 3 do 5 let.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Plača po tarifnem pravilniku. — Družinsko stanovanje preskrbljeno.

Interesenti naj svoje prošnje dostavijo upravi podjetja »SVILANIT«, Kamnik, z opisom dosedanjega dela.

2400

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«

Premiera ameriškega filma

»Mož z revolverjem«

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Gregory Peck, Helen Westcott in Jean Parker. Prodaja vstopnic od 9—11 in od 14 dalje.

KINO »VIČA«

Mehiški film

Mehika v pesmi

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Elsa Aguirre in Raul Martinez. — Prodaja vstopnic od 9—11 ter od 14 dalje.

KINO »UNION«: Ameriški barvni film:

»Gog«. Tednik: Filmske novosti 23.

Predstave ob 16, 18 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — V glavni vlogi Richard Egan.

KINO »KOMUNA«: Poljski film: »Pokolenje«. Tednik: Filmske novosti št. 23.

Predstave ob 16, 18 in 20.30. Ob 10 matineja istega filma. — V glavni vlogi Ursula Modrzyńska.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja za mladino angleški film:

»Skrivni rovi«. Predstavi ob 8.30 in 10.30. Samo danes.

KINO »TRIGLAV«

Indijski barvni film

MANGALA
HČI INDIJE

V glavni vlogi Nimi in Dilip Kumar. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10—11 in od 15 dalje. — Danes zadnjičkrat. — Jutri francoski film: »Ponočni ljubimci«.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški barvni film

Tri ljubezni

V glavni vlogi Pier Angeli, Kirk Douglas, Farley Granger, Leslie Caron, James Mason in Moira Shearer. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjič.

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA

Nedelja, dne 17. junija: lekarna »Mejla«, Mejlska cesta 2.

Ponedeljek, dne 18. junija: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Koga sonce greje«.

UDARNIK: Francoski film: »Lisbonske noči«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. junija ob 20: Giordano »André Chenier«. Izven.

Razstava Toon Wegnerja v Umetniški galeriji v Mariboru. Mala predstavitev kustosla Vršerja skozi Mariborsko razstavo bo v nedeljo, 17. junija ob 11 odprta razstava holandskega slikarja in grafika Toon Wegnerja, ki je končal študije v Haag leta 1947 in od tedaj popotoval po Evropi in se posebej po naši državi, kjer se mu tudi zdaj. Na razstavi v Mariboru je 47 risb in grafik, deloma motivi iz naše države. Posebno topla človeško noto imajo risbe žene in otročka, ki so nenavadno mojstrske in nekoliko spominjajo na našega slikarja Pirnata. Toon Wegner je v naši državi ponovno in tudi letos razstavljal v sklopu »Xylona«.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 18. junija ob 20: Eliot »Osebnost«. Gostovanje v Zalcu.

Sreda, 20. junija ob 20: Eliot »Osebnost«. Gostovanje v Vojniku.

Sobota, 23. junija ob 20: Potrč-Grčar »Zločin«. Premiera. Izven.

Ponedeljek, 25. junija ob 20: Potrč-Grčar »Zločin«. Gostovanje v Zalcu.

KINO

»UNION«: Jugosl.-nem. film: »Sveteska«. Predstave ob 16, 18 in 20.

»METROPOL«: Ameriški barvni film: »Poslednji Apač«. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Nedelja, 17. junija ob 18: Dobričević »Skupno stanovanje«. Gostovanje v Juršinih (Prosvetna dvorana).

Izven. Predprodaja vstopnic v knjižnici zastr. Juršinih.

Sobota, 23. junija ob 20: A. Hopwood »Skandal«, komedija v treh delih njih. Premiera. Režija in scena: Frelh kot gost. Abonma red premierski in izven.

Nedelja, 24. junija ob 15.30: Hopwood »Skandal«. Gostovanje v Lovrenca na Dravskem polju (Zadružni dom).

Izven. Predprodaja vstopnic v knjižnici zastr. Lovrenca na Dravskem polju; ob 19.30: Hopwood »Skandal«. Gostovanje v Majšperku (Sindikatska dvorana). Tovarne volnenih izdelkov Abonma in izven.

Torek, 26. junija ob 16: A. Hopwood »Skandal«. Abonma red LMS-1; ob 20: Hopwood »Skandal«. Abonma red B in izven.

Sreda, 27. junija ob 20: A. Hopwood »Skandal«. Abonma red A in izven.

Cetrtek, 28. junija ob 16: Hopwood »Skandal«. Abonma red LMS-2; ob 20: Hopwood »Skandal«. Izven.

Petek, 29. junija ob 20: A. Hopwood »Skandal«. Gostovanje v Ormožu (Dom »Partizana«). Abonma in izven. Predprodaja vstopnic pri trg. podjetju »Vzor«, Ormož.

Sobota, 30. junija ob 20: A. Hopwood »Skandal«. Gostovanje v Ljutomeru (Dom kulture). Abonma in izven. Predprodaja vstopnic pri blaginjski knji.

Nedelja, 1. julija ob 15: A. Hopwood »Skandal«. Izven. Zaključek sezona 1955-56.

Komisija za volitve in imenovanja pri občinskem ljudskem odboru KOZJE

RAZPISUJE

na podlagi člena 96 Statuta občine Kozje sledeča delovna mesta pri občinskem ljudskem odboru KOZJE za:

• ŠEFA ODSEKA ZA FINANCE

POGOJI: ustrezna strokovna izobrazba, opravljeni strokovni izpit in najmanj pet let upravne službe

• ŠEFA ODSEKA ZA SPLOŠNE ZADEVE

POGOJI: ustrezna strokovna izobrazba, opravljeni strokovni izpit in najmanj pet let upravne službe

• ŠEFA ODSEKA ZA GOSPODARSTVO

POGOJI: ustrezna strokovna izobrazba, opravljeni strokovni izpit in najmanj pet let upravne službe

• PRAVNEGA REFERENTA

POGOJI: pravna fakulteta in najmanj 2 leti upravne službe

Dopolnilna plača po odloku občinskega ljudskega odbora. Prošnje vložite do 30. junija 1956 na Tajništvo občinskega ljudskega odbora Kozje.

2422

Prodamo:

osebni avtomobil
OPEL-OLYMPIA

37 KS, GENERALNO POPRAVLJEN Z REZERVNIMI DELI

osebni avtomobil

»DKW«

CENE ZMERNE!

20 KS V DOBREM STANJU

INFORMACIJE VSAK DAN OD 8. DO 14. URE V PODJETJU

Zadružno izvozno-uvozno podjetje

SLOVENIJA SADJE

LJUBLJANA, Čopova ulica 50

2403

DROBNI OGLASI

VAJENCI

ELEKTROINSTALATERSKA DELAVNICA v Ljubljani sprejema vajence za lastni stanovanjem. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Elektroinstalacije«. 137 v

VAJENKA za pečarsko obrt sprejemna. Zazeleno, da ima svoje stanovanje. Ponudbe v oglasni oddelk LP pod »Pečarska obrt«. 138 v

VAJENKA za tesarsko obrt sprejemna. Pogoj: lastno stanovanje. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Tesarska obrt«. 134 v

CEVLJARSKEGA VAJENCA sprejemna. Ponudbe v upravo LP pod »Cevljarska obrt«. 139 v

VAJENKA vajenca za izučitev v krovniki obrti. Zazeleno lastno stanovanje. Pismeno ponudbo je potrebno poslati v oglasni oddelk LP pod »Krovniki obrt«. 140 v

VAJENKA za avtomobilsko obrt sprejemna. Ponudbo v oglasni oddelk LP pod »Dobra stroka«. 143 v

SLUŽBO IŠČE

POMOŽNA OTROŠKA NEGOVALKA išče zaposlitev v kakem otroškem domu ali v bolnišnici. Gre tudi za kakšno planinsko postojanko. Naslov se dobi v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 912

MLAJŠA TRGOVSKA POMOČNICA za enopolnoletno prakso, želi zaposlitev v Mariboru. Naslov v podružnici LP v Mariboru. 627 M

MLAJŠI ELEKTROMONTAŽER, kvalificiran v stroki, z dveletno prakso, bi sprejel službo kjerkoli v Sloveniji. Pogoj: samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 629 M

ZUCENA ZLATARICA za obrtno solo in izpitom želi dobiti službo v zlatarski delavnici v Mariboru. Naslov posreduje podružnica Ljudske pravice v Mariboru. 630 M

PLETILNICA, s prakso in absolutno obrtno solo, išče službo v Mariboru. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Mariboru. 634 M

TRAKTORIST z 10-letno prakso v upravljanju traktorjev — išče službo. Želi samsko stanovanje. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 635 M

ABSOLVENT srednje gostinske šole z nekaj let prakse v gostinstvu išče stalno zaposlitev. Njegov oče ima stalni stroki. Naslov v podružnici LP v Celju. 62 C

GRADBENI TEHNIK (geometer), mlajša moč, vreden, želi službo v Kopru, Piranu ali v bližini. Ponudbe pošljite na podružnico Ljudske pravice v Kopru pod »Gradnja«. 63 Ko

Komisija za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovnih podjetij pri Občinskem ljudskem odboru Domžale

mesto direktorja
Gradbenega podjetja v Domžalah

Pogoji: Gradbeni inženir z najmanj 5-letno prakso ali gradbeni tehnik z najmanj 10-letno prakso ter oba s pooblastilom za vodstvo gradbenih del.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja je dostaviti tukajšnji komisiji za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovnih podjetij najkasneje do 25. junija 1956.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR DOMŽALE
Komisija za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovnih podjetij

2398

BRIVSKA POMOČNICA, mlajša, kvalificirana, se želi zaposliti v Zagorju ali v Trbovljah. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 901 M

MLAJŠI INŽENIR, 50-odstotni invalid, išče primerno zaposlitev. V poštev pride lažje delo. Naslov dobiti v podružnici LP v Celju. 902 C

GOSPODINSKA POMOČNICA, mlajša, moč, vestna in poštena, želi primerno mesto v Kopru ali okolici. Ponudbe pod »Gospodinska pomočnica« v podružnici Ljudske pravice v Kopru. 903 Ko

GLASBENSKA POMOČNICA, mlajša, s triletno gostinsko solo, išče primerno službo, najraje v Ljubljani. Interesenti naj pustijo naslov v oglasni oddelk LP. 906 I

ISKAJO SLUŽBO NATAKARICE. Sem že pet let delala v tem poslu. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Mariboru. 909 M

GOSPODARSKI POMOČNIK želi zaposlitev. Sprejme tudi zastopstvo kakšnega podjetja oz. tovarne. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 910 T

INŽENIR, pleskar po poklicu, išče zaposlitev kot čuvaj, vratar ali inkasant v območju okraja Trbovlje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 915 T

ISKAJO SLUŽBO V FOTOALFETU. Pomočnica z dveletno prakso. Ponudbe v oglasni oddelk Ljudske pravice. 916 I

MLAJŠA KROJČICA, s prakso v izdelavi ženskih oblek, išče ustrezno namestitev. Naslov v podružnici LP v Mariboru. 917 M

MLAJŠA KROJČICA, mlajša, s triletno prakso, se želi zaposliti v Hrastniku ali kje blizu. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 918 T

INŽENIR želi zaposlitev v kakem strokovnem domu ali v bolnišnici, lahko kjerkoli v Sloveniji. Želi samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 919 T

OTROŠKA NEGOVALKA, absolutno tečajna za otroške negovalke, z nekajletno prakso, želi ustrezno zaposlitev. Ponudbe v oglasni oddelk Ljudske pravice pod »Otroške negovalke«. 921 C

TRIKERKA IN BRIVKA, mlajša, s dveletno prakso, dobra delavka, išče službo. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 923 T

NAMESČENKA, mlajša, z nižješolsko izobrazbo, s petletno prakso v knjigovodstvu, išče študentsko zaposlitev dnevno. Obvlada strojeplati, italski in nemški jezik. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk LP pod »Knjigovodstvo«. 924 T

KUJARSKA POMOČNICA, vajena vseh kuharskih del, bi rada novo zaposlitev. Prevzame tudi delo sobarice. Naslov v podružnici LP v Ljubljani. 925 J

TRGOVSKA POMOČNICA iz mariborske in galanterijske stroke išče ustrezno zaposlitev v Mariboru, lahko pa tudi kje drugje. Naslov se dobi v podružnici LP v Mariboru. 928 I

VEČJE ŠTEVILO NEKVALIFICIRANIH DELAVK sprejema zaposlitev kjerkoli v Sloveniji, pod pogojem, da dobi samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 929 I

SIVILJA želi zaposlitev. Polzve se v podružnici LP v Ptuj. 931 P

MODISTKA sprejme službo. Večletna praksa. Interesenti naj pustijo naslov v oglasni oddelk LP pod »Modistka«. 930 I

GLASBENIK srednjih let išče zaposlitev. Sprejme stroko glasbenika ali glasbenega pedagoga. Gre tudi v manjši kraj. Ponudbe v oglasni oddelk Ljudske pravice pod »Glasbenik«. 932 I

GOSPODINSKA POMOČNICA, mlajša, išče službo k manjši družini. Vajena vseh del, zna tudi nekoliko kuhinjski. Nastop po dogovoru. Marija Pesjak, Skale 90, p. Velenje. 2382 SI

SIVILJA z dolgoletno prakso išče svoji stroki primerno zaposlitev. Naslov v podružnici Ljudske pravice na Jesenicah. 80 J

KROJČICA, sposobna za vsa v svojo stroko spadajoča dela, želi spremeni službo. Naslov v podružnici LP v Ljubljani. 81 J

GOSPODINSKA POMOČNICA, vajena vseh gospodinskih poslov, se želi zaposliti. Naslov v podružnici LP v Ljubljani. 83 J

NATAKARICA-blaginčarka ali postrežnica bi se rada zaposlila, najraje na Jesenicah. Naslov podružnici LP v Ljubljani. 84 J

BLAGAJNARICA želi zaposlitev pri kinu podjetju ali kjerkoli. Ponudbe v upravo LP pod »Natančena«. si DVA AGRONOMI z nekajletno splošno prakso želita menjači službo, po možnosti ustanova. Ponudbe pod »Dva agronomi«. 2353

AVTOMEHANIČAR z večletno prakso išče zaposlitev. Po možnosti stanovanje. Ponudbe na glasni oddelk pod »Avtomehanika«. 360

SLUŽBO DOBI

RAZPIS. Uprava bolnišnice Ljubljana-Polje razpisuje delovna mesta za: pomožnega knjigovodjo, skladiščnika, dvoh strojeplati, medicinskega laboranta in gradbenega tehnika. Prošnje z življenjepisom predložiti upravi bolnišnice za duševne in živčne bolezni, Ljubljana-Polje. 2331 d

RAZPIS. Psihiatrična klinika v Ljubljani razpisuje mesto administrativno-upravnega uslužbenca (tajnika predstojnika klinike), z lepim nastopom ter po možnosti s srednješolsko izobrazbo, ki obvlada strojeplati, vse pisarske poslovanje, po možnosti tudi vsaj en tuj jezik (nemški) ter event. stenografijo. Plača osnovna in dopolnilna. Delovno mesto v bolnici v Ljubljani-Polje. Pismene ponudbe z navedbo kvalifikacije čimprej poslati na Dekanat medicinske fakultete v Ljubljani, Vrazov trg 4-I. 2334 d

RAZPIS. Pravno-ekonomska fakulteta razpisuje na ekonomskem oddelku: mesto honorarnega predavatelja za predmet ekonomika in organizacija podjetij; pogoj: diploma ekonomske fakultete in praksa; mesto honorarnega predavatelja za predmet politična ekonomija; pogoj: diploma ekonomske fakultete in praksa. Prošnje sprejema dekanat v Gregorčičevi ulici št. 27. do dne 25. junija 1956. 2296

RAZPIS. Zavod za jadranske kulture v Kopru sprejema vrtnarje, samske, absolutno ali polpolno, ki bi se ukvarjali z medijem ali absolutno, drugo ali kmetijsko šolo, ki ima vreden zelenjadništvu. Plača po uredbi ali dogovoru. Nastop službe dne 1. julija 1956. 2370

KUPIM

V ZAKUP VZAMEMO 4 do 5 kamionov, nosilnost od pet ton navzgor za prevoz gozdnih artiklov. Ponudbe pošljite Lesni industriji »Sebešič«, Travnik. 1448 k

KMETIJSKO KUPIMO, najraje v ravnini. V ponudbi ki jo pošljite pod »Kmetijsko«; opišite podrobnosti podatke, iz katerih je razvidno stanje posestva. Pošljite v upravo LP v Ljubljani. 1449 k

AKUMULATOR za fleš, znamke Filitus II. Multiblit, kupimo. — Ponudbe v upravo LP pod »Blitz«. 1445 k

Komisija za volitve in imenovanja pri Občinskem ljudskem odboru TRZIC razpisuje na podlagi čl. 40 Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev (Uradni list FLRJ št. 26/55)

natečaj

za naslednja delovna mesta pri ObLo TRZIC, in sicer:

- referenta za narodno obrambo
- referenta za strokovna izobrazba in 3-letna praksa v upravnih poslih
- referenta za prosveto
- referenta za strokovna izobrazba in 3-letna praksa v upravnih poslih
- stenodaktilografa
- referenta za strokovna izobrazba ali dve leti administrativne šole oziroma višji administrativni tečaj in znanje stenografije za naziv deb. stenografa ali strojeplata I. b razreda
- pravnega referenta v oddelku za gospodarstvo
- referenta: pravna fakulteta in 5-letna strokovna praksa, od tega 3 leta v gospodarstvu
- ekonomista
- referenta: srednja strokovna izobrazba in 5-letna praksa v gospodarstvu
- gradbenega inšpektorja
- referenta: višja strokovna izobrazba in 3-letna gradbena praksa, ali srednja strokovna izobrazba in 5-letna gradbena praksa
- pravnega referenta za imovinsko pravne zadeve
- referenta: pravna fakulteta in 5-letna upravna praksa

Plača po uredbi o državnih uslužbenih in dopolnilna plača po odloku ObLo Trzič. — Prošnje z življenjepisom pošljite ali osebno dostavite občinskemu ljudskemu odboru TRZIC do 15. julija 1956.

Komisija za volitve in imenovanja pri ObLo Trzič

OTOMANO, rabljeno, kupim. Naslov v upravi LP. 2336 k

MANJŠO HISO kupim. Pogoj: elektrika in ugodne prometne zveze. Ponudbe z opisom in po možnosti s slike v upravo LP pod »Prijeten dom«. 1446 k

KUPIMO kompletno vulkanizersko delavnico za vulkaniziranje in pretekanje avtomobilskih gum vseh velikosti. Poleg tega iščemo tudi enega visokokvalificiranega in enega kvalificiranega vulkanizerja. — Plača po pogodbi. Ponudbe je poslati na naslov: Avto transportno podjetje Leskovac. 1447 k

ŠOTOR tipa »Camping«, za 4 osebe, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe v upravo LP pod »Šotor«. 1401 p

ITALIJANSKO MOŠKO KOLO, skoraj novo, prodam. Ogled v mehanični delavnici, Zaloška cesta št. 2334 p

ENODRUŽINSKO VILO, enonadstropno, ves sodobni komfort, vseljivo, prodam za 2.750.000 din. Ponudbe pošljite v upravo LP pod »Ljubljana — Gotovina«. 2335 p

HISA IN LEV VRT za 900.000 din! V lepem kraju prodam enodružinsko, vseljivo hišo. Zidana in krita z opeko. Pri hiši je 11 arov zemljišča, od tega 7 arov vrta. Nasad sadnega drevja in vinske trte. Električna. Hiša stoji na lepem, razglednem kraju. V bližini pošta, trgovina, šola in postaja. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2061 p

MOTOR »BMW«, 750 ccm, ugodno napredno. Novejši stroj z teleskopom. Majhna poraba benzina. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2062 p

MOTORNO KOLO »Zündap«, 750 ccm, s priklopo, prodam. Štiri prestave, pogon tudi na priklopo. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2063 p

TRAKTORSKO PRIKOLICO »TAM«, nosilnost 3 tone, v dobrem stanju, prodam. — Pojasnila se dobe pri Kmetijski zadrugi Lesično-Dresko rebro, p. Lesično. 2141 p

TRAKTORIST — ŠKOFJA LOKA — Slovenija: prodam: kamion »Chevrolet«, 2,5 tone, 70 KS, generalno popraviljen, gume 60 %, eno avtomobilno karoserijo tipa »Lancia« s 36 sedeži in zaščitnimi stekli (triplex), 33 brezhbitnih avtomobilskih sedežev. Interesenti si lahko vse to ogledajo v Škofijski Loki. Pismene ali ustne informacije na tel. 343 in 344. 1845

POSESTVO — 10 ha veliko, sestojajo se iz lepe hiše z gospodarskimi poslopji, sadovnjaki, vinogradi in gozdove — prodam. Leži ob glavni cesti. Medved Jacob, Korena št. 1, Korena pri Mariboru. M 190

GRAM HARMONIKO znamke »Stradivari«, petstven, s štirimi registri in 144 bas, v odličnem stanju — prodam. Matin Kranjc — Kočevje, Podgorska 17. 2131

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO

razpisuje naslednja delovna mesta za:

- dva gradbena tehnika
- tehnika lesne stroke za mizarski obrat
- dva traktorista
- dva avtomehaničarja

Nastop službe takoj, plača po tarifnem pravilniku podjetja, samska stanovanja zagotovljena

Ponudbe pošljite na gornji naslov z opisom dosedanjega dela.

N-64

SPORTNI VOZICEK, tapciran, malo rabljen, in otroško harmoniko — prodam. Franc Kralj, Zaloška cesta št. 45. 2030 p

REZERVNE DELE za hidravlične stikalnice, ugodno prodam »Chromos«, kemična industrija Zagreb, 1702 p

OŠEBNI AVTOMOBIL znamke Lancia-Aprilia v intaktnem stanju na prodaj. Nove rezervne gume, rezervni deli. Industrija volne, Karlovac. 1703 p

HISO z vrtom, 2 minut od tramvajev, prodam. Takoj vseljiva. Naslov v upravi LP. 2422 p

PISALNI STROJ Continental portabel, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi LP. 2423 p

I. A. HRATOVEGA PARKETA, večjo količino, prodam. Interesenti naj se javijo v domu »Partizana«, Trnovo, Svakičeva ulica — dne 19. in 20. junija od 18-20. 2430 p

OTROŠKI VOZICEK, globok, lep, dobro ohranjen, prodam. Medvedova št. 14-II, desno, Siska. 2431 p

ENODRUŽINSKA HISA v najboljšem stanju (elektrika, voda), minuto od železniške postaje Podnart, napredno, Vprašati pri A. Paulin, Ročevnica, pošta Trzin. 2428 p

KAUC prodam. Idrijska 12. 2425 p

KINOPROJEKTOR, normalnotračni, v zelo dobrem stanju, z vsemi pripadajočimi deli, prodam. Ugodna cena. Naslov v upravi LP. 2421

ENODRUŽINSKO V. V. enonadstropno, ves sodobni komfort, vseljivo, prodam za 2.750.000 din. Ponudbe pošljite v upravo LP pod »Ljubljana — gotovina«. 2335 p

RAZNO

RAZPIS KOŠNJE SENA in otave. — Uprava Oračnega dijaškega doma v Ljubljani, Wolfova ulica 12, razpisuje košnje sene in otave s travnika nad »Zelenim hribom« in s parcelo pod domom ob Dolenjski cesti 23. Ponudbe sprejema do dne 16. junija. 2333 r

DVOBOJNO STANOVANJE v centru Murške Sobotice, zamenjam za enako v Ljubljani ali Kranju. Naslov: Stane Vidmar, Murška Soba, Titova ulica 11. 2315 r

DVOBOJNO STANOVANJE, s kabineto, komfortno, v bližini Kodeljevega parka, zamenjam za enako v mestu. Ponudbe v upravo LP pod »Zamenjava«. 527 r

SOICO IN HRANO dam upokojeni za pomoč v gospodinjstvu in varstvo 6-letnega otroka v dopoldanskih urah, ali tovaršlico, ki ima službo popoldne, zazeleno je šivilja. Pismene ponudbe pod »Cista in poštena« v upravo LP. 528

STANOVANJE, hrano in plačo nudim ženski, lahko upokojenka, za pomoč v gospodinjstvu. — Ponudbe pod »Dvoječki« v upravo LP. 2323 r

ENOBNO STANOVANJE, kmetno, z vsemi pritlikami, zamenjam za enako v pritlikah ali nadstropju. — Šišenska cesta 14 (poleg remize). 525 r

OBVESTILO

UPRAVA ZA CESTE LRS je razpisala javno pismo licitacijo za oddajo gradbenih del za most čez Pako v Rečici ob Paki in za most čez Poljansko Soro v Gorenji vasi.

Razpis je bil objavljen v Uradnem listu LRS št. 19-56.

2401

PRODAM

»SINGER« šivalni stroj z okroglim blediščem prodam. Ogled od ponedeljka dalje od 14 do 18 ure. Zariška cesta št. 11, levo. 1705 p

JERMANARSKI SIVALNI STROJ, specialni, cilindrični, prodam. Herceg, torbar, Zagreb, Ilica št. 1706 p

OTROŠKI VOZICEK, globok, in postelico, prodam. Večve 75. 1700 p

UGODNA PRILIKA Opel Olympia, generalno popravila z originalnimi deli, v odličnem stanju, potrebno samo še lakiranje in tapetiranje, napredno. Vprašati telefon 43-601, Zagreb. 1710 p

TOVORNI AVTO, nosilnost 1 tone — ugodno napredno. Registriran za 1956 in v dobrem stanju. »Planina«, Celje. 1711 p

FOTOAPARAT 6 x 9, na ploščo, »Tosar«, 1.4.5, s stativom-rokaseto — prodam. Naslov v upravi LP. 1712 p

SALON baročnega sloga, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. — Marica Prašnikar, Trbovlje, Savinjska cesta št. 4. 1713 p

OTROŠKI SPORTNI VOZICEK, dobro ohranjen, prodam. Hojčak, Gospodarska cesta 17-III, Jesenice. 1714 p

KOTEL za žganjekuho, 40-litrski, s priborom, prodam za lastno ceno. Naslov v podružnici LP v Celju. 1715 p

SALON baročnega sloga, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. — Marica Prašnikar, Trbovlje, Savinjska cesta št. 4. 1713 p

OTROŠKI SPORTNI VOZICEK, dobro ohranjen, prodam. Hojčak, Gospodarska cesta 17-III, Jesenice. 1714 p

KOTEL za žganjekuho, 40-litrski, s priborom, prodam za lastno ceno. Naslov v podružnici LP v Celju. 1715 p

Podjetje v gradnji
TERMoeLEKTRARNA
»KOLUBARA«
VELIKI ČRLJENI
(48 km od Beograda)

razpisuje

natečaj

za sprejem v službo, kot dopolnitev izpraznjenih mest v podjetju, naslednjih delavcev teh-le poklicev:

- 4 visokokvalificirane ELEKTRICARJE za vodje visokonapetostnih razdelilnih naprav
- 2 visokokvalificirane in 6 kvalificirane ELEKTRICARJE za vzdrževanje visokonapetostnih naprav
- 7 visokokvalificiranih in 14 kvalificiranih ELEKTRICARJE za ravnanje in vzdrževanje nizkonapetostnih naprav
- 12 kvalificiranih KLUČAVNICARJEV ali ELEKTRICARJEV za vodje prekladalnih mostov za premost v gramoz
- 2 visokokvalificirane in 3 kvalificirane ELEKTROMECHANIKE
- 2 visokokvalificirane in 2 kvalificirane PRECIZNA MEHANIKA
- 2 URARJA za vzdrževanje naprav in instrumentov toplotne ter električne komande

Za kvalificirane delavce je potreben najmanj petletni delovni staž pri delih njihovega poklica.

Plača in terenski dodatek po tarifnem pravilniku.

Samska in družinska stanovanja zagotovljena.

Ponudbe sprejemamo do dne 25. junija 1956. 2124

UPRAVA KLINIČNIH BOLNIC V LJUBLJANI
PEDIATRIČNA KLINIKA

razpisuje delovno mesto

SANITARNEGA TEHNIKA

Interesenti naj se zgledajo osebno ali vložijo prošnjo z življenjepisom na predstojništvo pediatrične klinike v Ljubljani. Nastop službe takoj.

2402

Izid žrebanja nagradne križanke

Z našo junijsko nagradno križanko smo ustregli tistim reševalcem, ki so si želeli težjih križank. Zaradi tega smo tokrat iz kupa rešitev izvlekli le 154 pravih rešitev. Zaradi majhnega števila pravih rešitev — nepravilnih je bilo skoraj desetkrat toliko — je bil nagrade vsak peti reševalec. Največ pregledav je reševalec delala risba v desnem zgornjem kotu, na kateri je bilo upodobljeno ognjišče ali KOMEN. Kaže, da to besedo poznamo zlasti na Štajerskem, odkoder (največ Maribor) smo dobili večje število pravih rešitev. Reševalci so precejkrat grešili tudi pri pisanju priimka skladatelja Wagnerja, katerega so pisali z »V« namesto z »W«. To pa sta bili — sodeč po rešitvah — edini težki mesti v naši križanki, vseeno pa precej trda oreha za naše reševalce.

Pravilna rešitev nagradne križanke (vse vodoravno):
r, kroc, i, k, ko, ve, bm, o, z, zo, ris, il, m, i, Taškent, čipke, č, IV, i, ka, neon, n, pribiti, l, ss, i, srne, burno, c, ne, k, puč, Ivo, a, nos, s, Mal, E. K., e, s, Ra, cilinder, le, Parsifal, odij, Richard Wagner, s, emir, aja, ii, h, k, rusa, nauk, n, e, i, Anamit, Krka, l, a, dd, bo, tein, Ziri, d, i, nanesen, senik, a, ive, tao, t, mnenje, p, e, oaza, rat, l, Plitvice, j, sir, Omar.

NAGRAJENCI: I. nagrado 2500 din dobi: Stefka Tumpelj, Maribor, Gregorčičeva 14, II. nadst.

II. nagrado 1500 din dobi: Marjeta Martulaš, Ljubljana, Tržaška 40 b.

Dve nagradi po 1000 din dobita: Maks Sekirnik, Oplotnica, in Zivota Otašević, Radovljica, Prešernova 19.

Pet nagrad po 800 din dobita: Stana Mlakar, Koper, Cevljarska 4/III, Miloš Sedej, Ljubljana, Zupančičeva 14/III, Branko Povh, Ljubljana, Celovška 130/IV, Vera Stopar, Slovenj Gradec, Splošna bolnišnica, Boštjan Rojč, Celje, Kraigherjeva 3.

20 nagrad po 500 din dobita: Alojzij Trampuž, Vilharjeva 37, Franc Naglič, Radovljica, Prešernova 10, Franjo Oblak, Ljubljana, Tržaška 69 b, Mile Pleterški, Krško, Dalmatinova 6, Bogo Debeve, Ljubljana, Kersnikova 3/V, Evgen Ivanc, Sogražica, Franc Koželj, Dravograd, dr. Lev Svetek, Ljubljana, Celovška, blok XIV, Filip Vesel, Goriče 17, pošta Golnik, Marjeta Mraz, Maribor, Jezdarska 5, Ivan Rebec, Maribor, Trg revolucije 9, ing. Pavle Kump, selekcijsko posestvo Loče pri Polčanah, Alenka Peterc, Ljubljana, Resljeva 25/II, Ivan Pavlica, Sava 42, Ivanka Gruntar, Ljubljana, Zaloška cesta 103 a, Srečko Debeljak, pošta Ljubovo ob Bači 17 (Tolminska), Slavko Pintar, delavec, Tržič, Partizanska 12, Nada Pisaric, Muršič, p. Slatina Radenci, Jure Vodenik, dijak, Gor. Radgona, Partizanska 27, in Breda Osredkar, Kočevje, Roška 4 a.

Nagrade iz Ljubljane prosimo, da dvignejo nagrade v našem uredništvu, ostalim pa bomo v prihodnjih dneh poslali denar.

Prihodnjo nagradno križanko bomo objavili v nedeljo, dne 1. julija.

UGANDA

Uganda leži v srcu črnega kontinenta. Njena površina znaša blizu 250.000 km² (nekaj manj kakor površina Jugoslavije), prebivalcev pa ima samo pet in pol milijona. Največ je črnecv (99 odstotkov), od ostalega prebivalstva pa je 60.000 Indijcev in 7600 Evropejcev.

Petnajst odstotkov ozemlja Ugande je pokrito z vodo. Na jugovzhodu leži Viktorijino jezero, drugo največje jezero sveta, katerega površina je trikrat večja od Slovenije. Jezero je lepo in privlačno, ali gorje tistemu, ki se koplje v njegovi vodi. Tam živi namreč bilharzija, eden izmed najnevarnejših parazitov, ki se jih ljudje bojijo prav tako kakor krekodilov in povodnih konj. Na otokih Viktorijinega jezera so legla muhe ce-ce, ki povzročajo spalne bolezni. Zato je prepovedano ljudem, da bi se naselili na nekaterih delih obalnega pasu tega jezera.

Na severu meji Uganda na Sudan. Mejna črta poteka po prostiranih močvirjih. Na jugu in zahodu pa obkrožajo to deželo mračni, neprehodni pragozdovi Konga. Posebna znamenitost Ugande so neštествi termitnjaki, visoki do 5 m, ki se dvigajo ob poteh kakor aleje. Za domače prebivalstvo so termitnjaki dodaten vir prehrane.

Sodobni Ahasver

V New Yorku je pred dnevi ustavil fant, ki je rekel, da je 24-letni pivovarniški delavec Thomas Kessell iz Johannesburga, nekoga pešca in ga vprašal, v katerem mestu se je znašel. Spominjal se je samo, da je sedel pred dvema mesecema v baru v Johannesburgu. Ko so mu povedali, da ga je zanesla pot v New York, je odšel na policijsko stražnico, da bi se prepričal, če to drži. Policija ga je odpeljala v bolnišnico.

— termiti so za črnce prava po-slastica.

Največja zanimivost dežele pa so njeni ljudje. Po gozdovih in prostiranih ravninah živijo plemen, ki se razlikujejo med seboj ne samo po barvi, ampak tudi po postavah. V tej vasi živijo dva metra visoki hrusti, a že v naslednji vasi vidiš neboljene postavice pigmejcev. Najvišje zrastejo člani plemena Vatusi. So hamitskega porekla, sorodni prebivalcem starega Egipta. Ti ljudje so nekakšna fevdalna aristokracija dežele, ki jim hlapčujejo člani podjarmljenega plemena Bahutu. Vatusi so lepi ljudje karakterističnih profilov, podobni figuram na stenah egiptovskih grobnic, sicer pa so leni in domišljivi.

Pravo nasprotje visokih Vatusov so pritlikavci plemena Batve. Ljudje črnoordekaste kože in širokih, okroglih oči. To so izkušeni stezosledci, ki neugnano zasledu-

dežela velikanov in pritlikavcev

obilno vrača. Zato dozoreva v deželni gibanje za popolno samostojnost.

Uganda ima dve glavni mesti — Entebbe in Kampala. Mesto Entebbe leži ob Viktorijinem jezeru, pet kilometrov severno od ekvatorja, obkroženo z neprehodno džunglo. To je administrativni center dežele, mesto Kampala pa je njegovo gospodarsko središče. Tu je visoka šola, edina šola v

Drobne ZANIMIVOSTI

VELIKA RIBJA POJEDINA

Kakih 55.000 ljudi se je udeležilo nedavno v letovici. Po-mogli v Italiji velike brezpladne ribje pojedine, kakšno prirede vsako leto. V ogromni ponvi, kamor so nalili kakih 12.000 litrov olivnega olja, so spekli približno 12 ton rib, ki jih je pri-spevalo 30 ribičev, potem pa so zene ribičev pogostile goste z ajmami. Gostje so prispeli s posebnimi vlaki in avtobusi iz vse Italije in tudi nalih jih ni za-držal, da se ne bi udeležili te velike gostije. O tem, kako in kdaj se je začel ta običaj, so mnenja deljena.

OČETJE SE IZMAKALO SVOJIM DOLŽNOSTIM

Pod pokroviteljstvom Zdrav-nih narodov so sklicali nedavno v New Yorku posvetovanje, na katerem so obravnavali vprašanje mater in otrok, katerih možje oziroma očete se preselijo v druge dežele in se tako umaknejo svojim dolžnostim. Predstojnik pravnega oddelka OZN Stavropoulos je izjavil, da je zakonski mož, ki se preseli v drugo de-želo, praktično zavarovan pred vsemi pravnimi posledicami, ker so težave in stroški v večini istinskih primerov nepremagljivi ovira. Posvetovanje so sklicali, da bi sklenili o tem problemu mednarodno konvencijo.

ZAPOSILITEV ZENSK

Iz nedavno objavljene statisti-ke Mednarodnega urada za delo povzemamo, da število zaposlenih žensk na svetu narašča. V tem pogledu je na prvem mestu Av-strija, kjer je 39,3 % delovnih mest zasledenih z ženskami. Na drugem mestu je Zahodna Nem-cija s 37,3 %, na tretjem Fran-cija s 34,8 %, na četrtem Velika Britanija s 30,8 %, za njo pa Švedska s 26,4 %, Italija s 25,4 %, Holandska s 24,4 %, Belgija s 23,6 % in Španija s 19,5 %. V ZDA je zasledenih z ženskami 25,7 % delovnih mest, v Avstraliji 25,4 % in Kanadi pa 22,1 %.

OKO NA KONCU PALICE

Neka japonska tvrdka je iz-delala palico z miniaturnim foto-aparatom na koncu. Zadržuje pritisniti na palico, pa se aparat sproži. Policija pa je prepove-dala prodajati takšne palice, ker se je čedalje več moških na klo-peli in parkih, na kavarnskih terasah itd. zabavalo s tem, da so iz žabje perspektive skrbjav fotografirali noge v bližini sede-kih žensk.

Plesalke iz Ugande

jejo slone in gorile. Njihov glavni poklic je lov, zato se selijo iz kraja v kraj z družinami vred.

Uganda sodi med najbogatějše dežele Afrike. V Britanski skupnosti narodov je ta dežela poglaviti proizvajalec bombaža in kave.

Angleži so se usidrali v Ugan-di leta 1890. Toda že v začetku sedanjega stoletja so spoznali, da te dežele ne bodo mogli nikdar popolnoma kolonizirati. Kot dobri diplomati in trgovci so ji dali na-ziv samostojne dežele, črnecv, ki jim oni, Angleži, samo »pomaga-jo« k napredku. Ta pomoč pa je seveda relativna, saj se Angležem

rangu univerze na ogromnem teritoriju od Kartuma v Sudanu do Johannesburga v Južni Afriki. Ustanovili so jo leta 1922. Vsako leto da 450 visokokvalificiranih strokovnjakov črnškega porekla.

Sicer pa je mesto Kampala neka čudna mešanica modernega evropskega mesta in orientalske čaršije.

Posebna provinca v Ugandi je Buganda. To je »kraljevina«. Zna-no je, da je britanski guverner leta 1953 vrgel s prestola kabako — kralja Bugande — in ga dal od-peljati v London. Čeprav večina prebivalstva ni bila naklonjena kabaki, je vendar vzbudilo to de-

REANIMATOR

Ginekolog v Novem Sadu, dr. Milorad Grunčič, je skonstruiral aparat, ki mu je dal ime reanimator. Ta aparat bodo uporabliali pri novorojenčkih, ki so se rodili s trenutnimi poškodbami dihalnih organov.

Reanimator sestoji iz kasete, v katero polože novorojenčka. Kasete je pokrita s stekleno ploščo. Reanimator ima grelec s termo-metrom. Aparat se sestoji iz si-stema cevi s tako imenovanim vodnim stebrom, iz gumijaste sonde — namesto nje je moč upo-

aparat, ki pri novorojenčku odpravlja trenutne poškodbe dihalnih organov, nastale ob porodu

rabiti tudi masko za dihanje ter ročice za potiskanje in iztiskanje kisika iz pljuč. Aparatu je pri-ključena tudi posoda s kisikom. Ko kisik izpustimo iz posode, gre, preden prodre v pljuča otroka, skozi cevi, kjer vodni stebler regulira pritisk in nikdar ne pre-korači dovoljene meje. Aparat uporabljajo tako, da sondo potis-nejo v sapnik otroka, z ročico pa

potiskajo in iztiskajo kisik iz pljuč. Sondo je moč potisniti skozi požiralnik tudi v želodec, kajti želodec in črevesje izvrstno vpi-jata kisik. Ravnanje s tem apar-atom je zelo preprosto.

Na svetu že poznajo podobne aparate. Pri tem aparatu pa je novo to, da je moč z vodnim stebrom regulirati pritisk kisika, in kisik ne le potisniti v pljuča, marveč ga tudi iztisniti iz njih, česar pa ni pri tujih aparatih, ki jih tudi pri nas uporabljamo.

Reanimator imajo v porodniš-škem oddelku glavne pokrajinske bolnišnice v Novem Sadu, kjer dela dr. Grunčič. V treh letih je pokazal izvrstne uspehe. Otrokom, ki so imeli funkcionalne poškodbe dihalnih organov, je ve-dno pomagal in doslej ni bilo še nobenega primera, da to posre-dovanje ne bi bilo uspešno.

Dr. Grunčič sodi, da bi ta apar-at lahko še izpopolnili. Zanimanje za njega je zelo veliko, njegova izdelava pa ni komplicirana in bi jih lahko izdelali še več za potre-be naših bolnišnic.

Prva »evropska šola«

Luksemburška je že nekaj let začasni sedež Evropske skupnosti za premog in jeklo. Kmalu so zrasla iz tal velikanova nova po-slopja in Evropska skupnost za premog in jeklo je sprejela v službo blizu 3000 uslužbencev. Že dve leti hodi kakih 300 otrok teh uslužbencev v posebno šolo, ki pa nima ustreznih ploslovij. Zdad pa je luksemburški parla-ment sklenil zgraditi za te otro-

ke, pripadnike šestih narodov, »evropsko šolo«.

Otroke bodo poučevali ugledni učitelji iz Francije, Nemčije, Italije, Holandske, Belgije in Luksemburške, in sicer v štirih jezikih — francoskem, nemškem, italijanskem in holandskem. V tem pouku pa si utira pot »revolu-cija«, ki bo po končani »evropski šoli« izpolnila svoje poslan-stvo. Ves pouk bodo namreč dvig-nili z narodne ravni na evropsko. Glede jezika je šolanje urejeno tako, da se nauče učenci in študentje razen svojega materinega jezika še dveh izmed štirih urad-nih jezikov. Razen tega pa pri-pravljajo pedagogi te gospodar-ske organizacije temeljite refor-me celotnega pouka.

Poseben odbor pripravlja nove učne knjige, po katerih se bo ta mladina v prihodnje učila tudi »evropskega zemljepisa«, »evropske zgodovine« in »evropske fi-lozofije«.

Blizu 3000 predstavnikov še-stih narodov voli sicer v šestih jezikih, vendar pa se med seboj kar dobro razumejo. Kar je za »velike« trenutno še tuje ali ne-dosegljivo, se zdí iz »evropske šole« prihajajočim »malim« nekaj samo po sebi razumljivega. Most od srca do srca namreč ne pozna nobene narodnostne razlike.

Masne jedi so škodljive

Upravniki inštituta za fizikal-no higieno na univerzi v Minne-soti dr. Heys se je zanimal, za-kaž v Ameriki zbolijo in umrje za boleznimi srca več 50 let starih ljudi kakor v drugih deželah. Ugotovil je, da vzrok ni telesna preutrujenost, marveč masne je-di, ki jih uživajo Američani več kakor drugi narodi.

»Tale vaza naj bi bila iz Pom-pejev? Zdi se mi nekam čudno nova.«

»Ja, saj bo najbrž res tako, ker izvira iz zadnjih dni Pompejev.«

NIC

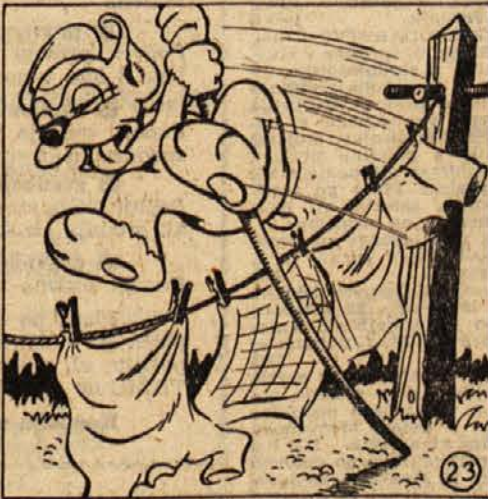
»Kaj pa kar naprej iščeš?« vpraša žena nezaupljivo.

»Nič,« odgovori mož.

Zena prikima: »To najdeš v steklenici, v kateri sem imela v žganju namočene češnje.«

Doma o nesreči nikomur ničesar ni po-vedal. Po kosilu je oče Popo dejal: »Po-poldne gremo vsi skupaj v cirkus.« Trik je bil presrečen. V cirkusu se ni bil. Mu-zika, konji, sloni, klovn, skakalec, vsi so ga zabavali, da je pozabil na buško. Naj-bolj mu je bil všeč skakalec, ki je skakal s palico v višino. »To hom tudi sam poskusil,« si je mislil, ko so zapuščali cirkus.

Ze navsezgodaj je našel dolgo palico. Potem je začel iskati vrvi, da bi poskusil svojo spretnost. Za hišo se je sušilo na vrvi perilo. »Nič boljšega kot to. Prek vrvi s perilom se bom pognal.« Poskusil je. Prvič se je premalo zaletel, drugi mu je spodrsnilo, tretjič je izgubil korak, četrtič pa se je pognal visoko nad vrvi.

Skok je bil odličan. Očetova srajca je bila kot majhna krpa pod njim. Pripravil se je na doskok. Toda ... Na nasprotni strani je obešala perilo na drugo vrv mama Minka. Pravkar se je sklonila nad čeber, da ožme Dinkovo spalno srajčko. Trik je zamigotal v zraku kot moker metulj in treščil na glavo presenečeni mami Minki, ki si je umila prestrašeno lice v milnici na dnu čebra.

TRIKOVE dogodivščine

MIRAN SATTLER — FRANC MAVEC